К-Тат.-Ж
1-15

QADDZ

Bytyn dynja proletarlarь, birieşinje!

SOTSIALIZM

JOLDZDA

№ 10-11

VKP(в)Qьгьm Oblast Komiteti
Organь „Jaŋь Dynja“ Neşrijatь

Her bir rajon şeher partija komiteleri janlarьndaki qadьnlar sektorlarь zurnalьmьzьn aktiv darqatanvçьsь, oqutuvçьsь ve massanь onьn etrafьna moblize etiçi jardьmçьlar olmalьdьrlar.

Köj medenij quvveti— oçalar dokturlar oquv evleri mudirleri zurnalьmьzь keniş sovxoz, kolxoz, maşina traktor stansijalarь qadьnlarьna daha zijade jaqьn ketirmek icyn calьşmaqa borçlьdьrlar.

„Qadьnlьq sotsializm jolьnda!“ zurnalь etrafьna keniş udarnik—qadьnlar massasьnь toplamaqa borçlьdьr. Her bir oqur, jazar qadьnlar (az bilgili olsada) zurnalьmьzqa jazmalь.

Bytyn işçi-kolxozçь ve diger emekdar qadьn ve qьzlarь, bytyn xaberçiler zurnalьmьzьn eң faal, eң aktiv jazьçьlarь olmaqa borçlьdьrlar.

Daha jazub başlamaqanlar, „jazmaqa, bilmejim ne jazajьm“ kibi dyşynçelerden vaz kecmelidirler. „Qadьnlьq sotsializm jolьnda“ zurnalь her bir emekdar qadьn ve qьzqa jardьm eteçek, jazь texnikasьnь egreteçekdir. Biz MTS, sovxoz, predprijatije, işçi qadьnlarь, kolxozçь ve emekdar qadьnlarьnь, oçapceler, talebelerniң xaber maqale ve diger parcalarьnь bekliejmiz.

Pionerler! Bu zurnalnь ana ve aptelerinizge oqu, anlatьnьz. Onlarьn zurnalqa abune jazьlmalarь icyn keniş anlatuv işleri alьb barьnьz. Zurnalqa jazьb turmalarь icyn her kyn jardьm etiniz.

Sovxoz maşina-traktor stansijalarь işçi qadьnlarь kolxozçь ve emekdar qadьn arqadaşlar! „Qadьnlar Sotsijalizm jolьnda!“ zurnalь dooqrusьnda kendi fikirlerinizi jazьnьz. Ileride nasьl maqaleler jazajьq.

Adresimiz: Aqmesçid, pocta qutusь № 234 „Qadьnlьq sotsijalizm jolьnda!“ zurnalь idaresine.

Bytyn dynja proletarlarь, birleşinizi

QADЬNLЬQ sotsializm jolьnda!

VKP(в) QЬRЬM OBLAST KOMITETINIŊ ORGANЬ

№ 10–11

AJDA BIR KERRE CЬQAR IŞÇI KOLXOZÇЬ QADЬNLAR ŻURNALЬ

Г.П.Б. в Лнгр.
Ц. 1934 г.
Акт. № 127

BYJYK MUZAFFARIJETLER BAJRAMЬ

Bundan on altь sene evvel, işci sьnьfь emekdarlarnen вirlikde, partijanьŋ rehвerligi altьnda вur żuazija hakimijetini jьqdь, savet hakimijeti qurdь.

Byjyk dahi V.I. Leninniŋ sarsьlmaz rehвerligi altьnda, inqilaвnьŋ duşmanlarь tarmar etilerek, sovet hakimijeti kynden kynge pekitilmege ve вytyn aksliklerge otpor вerilerek xalq xozajьstvamьz ajaqqa вasdьrьla вaşladь. Xalq xozajьstvamьz ajaqqa вasdьrьlqan soŋ, вaşьnda sevgili rehвerimiz Stalin arqadaş olqan kommunist partijasь, memleketimiznin вytyn işci sьnьfь sotsializm quruçьlьqь веşjьllьq planь doqьraraq hajatqa tatвiq etyvge kirişildi.

Birinçi веşjьllьqnь вiz, өmyrge kecirmekle memleketimiznin вytyn xalq xozajьstvasьnь jaŋь вaşdan qurmaqa, artda qalqan agrar industrial memleketni ileri ketgen industrial agrar memleketge cevirmege вorçlь edik. Bu вyjyk ve çiddi vazife tamamile içra etildi. Sьnьfij duşmannьŋ вytyn aksliklerine, quruçьlьqьmьzь aqsatmaqa tьrьşmasьna вaqmadan, onlarqa vaqtьnda kerek çevaв вerilerek вirinçi веş jьllьq dөrt senede jerine ketirildi.

Byjyk ve asrij texnikaqa sahiв olqan sanajь mejdanqa ketirilmekle вeraвer, jufaq, artda qalqan kөj xozajьstvamьzda ileri ketgen, dynjada eŋ вyjyk kөj xozajьstvasьna cevirildi.

Traktor ve maşina ajrьm xozajьstvalьlarqa—fuqare ve orta hallьlarqa kulak istismarьndan qurtьlmaqa, kolxozlar etrafьna вirleşmege ve medenij xozajьstva alьв вarmaqa jardьm etdiler. Sovetler вirliginde artьq 227 вinden zijade kolxoz вar. Bu kolxozlarda ise 15 miljon kөjli xozajьstvasь вirleşgendir. Kolxozlarьmьznen вir sьra da вu devir icinde вiz 5 вiŋ sovxoz mejdanqa ketirdik. Kolxozlarnьŋ sacuv mejdanlьqь 1929 senesi 3 miljon hektar olqan olsa, 1933 senesi 93 miljon hektardьr. Bu sene 2850 Maşino traktor stansijasь kolxozlarьmьzqa jardьm etdi, jyksek sotsialist вereketi oqrьnda kyreşdiler. Bolşevikler partijasь sovxoz ve MTS politotdelleri sufatile jaŋь вiŋlernen quvvetler, sotsializm quruçьlьqь kyreşinde pişgen вolşevikler gөnderdi. Kolxozlarьmьz artьq hallь-taqatlь—medenij өmyr jolьna saqlam olaraq ajaq вasdьlar.

Anda—kapitalist memleketlerinde ise artьq веş seneden вeri iqtisadij вuhran hykym sure, Xozajьstva turmadan jьqьla. Işsizlik suratle өse, işci sьnьfь, emekdarlar kytlesini faqьrlьq, aclьq, cьplaqlьlьq qaplaв aldь. Kөjlylerniŋ xozajьstvalarь jьqьla, aclьq өlymine mahkym etileler. Kapitalistler, faşistler вuhran icinden çenkler, qanlь вojnalar vastasьnen cьqmaqa ve вirinçi nevвetde Sovetler вirligine qarşь doqьrtьlqan çenkler vastasile cьqmaqa ьmtьla hazьrlana. Faqat kapitalist efendiler jaxşь xatьrlamalьdьrlar ki, вiz вirinçi веş jьllьq plannь muvaffaqьjetle içra etmemiz sajesinde memleketimiznin qorcalanuv istidadьnь qat-qat artdьrdьq. Biz вaşqasьndan вir taвan jer istemejmiz өz topraqьmьzdan da вir taвan jer вermemiz.

Lenin, Stalin, partija, işci sьnьfь memleketimizni nerege alьв вarqanlarьnь jaxşь вilgenleri icyn вiz her şejde qaliв keldik ve ileride de keleçekdirmiz. Biz hem, parlaq, toq ve medenij өmyrge ketemiz. Kyclikler daha coq, faqat вiz onlardan qorqmajmьz, cynki onlar өsyv kyclikleri. Biz partijamьznьŋ rehвerligi altьnda ileride de вytyn kyclik ve aksliklerni kenar eter, sьnьfsьz sotsializm quruçьlьqь ekinçi веşjьllьq planьmьzь muvaffaqьjetle içra etermiz.

BYTYN DYNJANЬQ

eq ejji insanlarьnьq asьrlardan beri xajallanoqanlarь

FAKT OLDЬ

V.I. Lenin daha ta 1918 senesi „calьşmaqa өgrenmek—bu meseleni sovet hakimijeti ehalinin өgyne bytyn ma'nasile qojmaqa borçlьdьr"—dep jazoqan edi. Kөjlige, kөjli qadьnьna janьça, sotsialistçe calьşmaqa bilmek, өgrenmek kerek dije dahimiz ta o zaman qajd etgen edi.

Partijanьn rehberligi altьnda, miljonlarçe kolxoznik ve kolxozçь qadьnlarnьn israrlь emegi ile Lenin arqadaş tarafьndan өgymizge qojьloqan vazife bu kөj xozajьstvasь senesi hall etilmekdedir. Kolxozlarьmьz byjyk istihsal muvaffaqьjetleri elde etdiler. Bunьnle beraber onlar, medenij, hallь-taqatlь өmyrge byjyk adьmlar atdьlar.

Bytyn bunlar, keniş kolxoznik ve kolxozçь qadьnlar kytlesinde kolxoz emegine oloqan byjyk perelomnьn netiçesidir.

Bu noqtai nazardan, Şimalij Kavkaznьn Georgijef rajonь Sovet MTSi kolxozçь qadьnlrьnьn Stalin arqadaşqa jazoqan mektybleri (bu mektyb „Pravda gazetasьnьn Oktabr 31 de cьqoqan numerosьnda basьloqan edi) derin ehemmijetge malikdir. Kөj xozajьstvasьnьn byjyk sotsialist janьdan quruv, miljonlarça kөj qadьnlarьnьn hajatьnь janь başdan quroqanьnь bu mektyb tam ma'nasile kөstermekdedir.

Zaxireni vaqtьnda çaloqan, basdьroqan, devletge zaxire hazьrlav planьnь ve MTS ge natura haqqь beryv planьnь toldьroqan, kyzlik sacuvnь artqacile eda etgen, kelirni emek kynine taqsim etgen on bir kolxoznin vekileleri, kolxoz işini tamamlavnьn quvanьc ve zevqlь bajramьnь japaraq, өz jaşajьşlarь haqqьnda Stalin arqadaşqa mektyb jazmaqa qarar berdiler.

Onlar ne haqqьnda jazdьlar?

Eger başdalarь kөjde ba'zan qadьnlar kolxozlarqa qarşь cьqoqan olsalar, şimdi ise, Sovet MTS-inin kolxozçь qadьnlarь, rehberimizniq „kolxozlarda qadьn—byjyk quvvetdir", „kolxozlarsьz—musavijsizlik, kolxozlarda—musavij huquq"—sөzlerinin doqrьlьqьnь sarsьlmaz quvvet ve eminlik ile tasdiq eteler.

„Bizlerni jalьnьz kolxozlar өz işlerine sahib adamlar japa bildi. Biz өzymiznin bytyn өmrimizde—doqqanьmьzdan өlymge qadar—eki qat ezile edik ve şaxsi sesimiz joq edi. Biz erkeklerden az degil, coq calьşa edik, faqat xozain qadьn degilde erkek edi. Erkekler ezile ve faqьr ediler. Qadьnlar ise eki qat. Lakin kөj qodьnlarь icyn haqiqij hajat keldi, bu hajatnь bizge kolxozlar ketirdi".

Kolxoz qurumьnьn byjyk muvaffaqьjetleri, kөjly qadьnqa, onьn jalьnьz kolxozda iqtьsadij digerlerine baqlь olmaqanьnь, maddij çehetden bir adamqa ve onьn xozajьstvasьna baqlь olmaqanьnь kөsterdiler. Qadьnlar kolxozda qoçasьnьn ve ja babasьnьn degil de, өz emek kynlerine malikler. Bu emek kynlerinin kelirini o өzi ala.

O kolxozçь qadьnlar şөjle jazalar: „eger ajtaçaq olsaq, şimdi xozajьstvaça qadьnь aqajьna degil de, aqajь apajьna baqlьdьr, cynki aqajь camaşir çuvmasь, jamamasь tikmesi icyn apajьnьn jardьmьna muhtaçdьr. Ailede munasebet bir tamam denişdi, ejileşdi. Qadьn qoçanь şimdi katoroqa xozajьstvasь degilde, birlikde ailevij hajat ve balalar baqlajlar".

„Qadьn artьq, bytyn sahalarda tam ma'nasile huquqlь ve musteqildir". Kөjly, kolxozçь qadьnlar sovetler memleketinin tam huquqlь a'zalarь, başdaki kibi jalьnьz өz xozajьstvasь menfaatь icyn degile de, onlar şimdi işni „bytyn sojuz kөleminde" kөtermege calьşalar. Bundan da qajrь, onlarnь jalьnьz kөj xozajьstvasь degil de, ajni halda sanajь ve bejnelmilel sijaset meseleleri de meraqlandьradьr.

Sovet MTS-inin kolxozçь qadьnlarьnьn byjyk bir ekserijeti artьq oqur jazarlьqnь elde etdiler. Tabiij onlar daha ibtedai bilginin sahibleriler, faqat onlarda kөjde jalьnьz sьra işlerde degil de, ajni halde rehberi işlerinde de calьşmaqa istek haveslik pek byjyk oloqan son, alij bilgilerge de sahib olaçaqdьrlar. Onlar, byjyk xozajьstvanь idare etmek icyn coq oqumaq, bytyn

qьşnь oquvqa, өgrenmege вermek kerek olqanьna, agrotexnika вilgisine elde etmek kerekligine qanaat hasьl etdiler.

Өjle daha, kolxozda rehвerlik japmaqdan вaşlaв, saвan syrmege вarqanqa qadar, qadьn elinden kelmejçek вir iş joq. O arqadaşlar өz mektyвlerinde „qadьn, ev hajvanlarь, canaq cөlmek, ve өz xozajьstvasьnda katorqa işinden qajrь вir şej вilmez edi, вundan qajrь вilgen вir şeji daha olsa, uda aqajьndan kөtek ve sөgyş aşamaq edi"—dep jazalar.

Şimdi ise qadьn „jalьqьz kolxoz işine degil de devlet işine вile kirişe".

Bu qadьnlar Stalin arqadaşqa şөjle raport вereler „вiz kolxozlarьmьzdan ve kөjlerden kulak saвotazьnь joq etdik, temellerni kenar qocanlarьnь sөkdik, kulak etdik. Partija вizge jolвaşçьlьqnь janьrtmaqa jardьm etdi, distiplinanь jolьna qojdьq"

„Partija qatь eli ile вizni doqrь jolnen alьв вara. Şimdi вizim kөzlerimiz dynjanь kөreçek kiвi açьldь. Bөnьq icyn вiz sizge, вyjyk partijanьq rehвerine өz kolxoz teşekkyrimizi gөnderemiz".

Sovet MTSi kolxozlarьnda kecen sene vazьjet aqьr edi, o zaman onlarqa hykymetden erzaq ssudasь almaq kerek oldь. Bu sene ise devletge zaxire yc qat coq teslim etdiler ve her вir emek kynine de вeş qat coq aldьlar.

„Bizim topraqlarьmьz—pek zengin topraqlardьr, faqat onьq xozainleri fena ediler. Jalьqьz şimdi ona haqiqij xozain elleri jaqьnlaşa вaşladь, jalьqьz şimdi вiz topraqьmьzdan haqiqij вereket ala вaşladьq. Biz şeherge coq miqdarda zaxire ve erzaq вerirmiz, вiz şeherden coq miqdarda maşina ve texnika alьrmьz. Biz өz memleketimizni sicek acqan вir вaqca etermiz. Hajat, emekdar xalqqa quvanclь hajat olьr!".

Sovet MTSi kolxozçь qadьnlarьnьn esas japqan netiçeleri, her ne qadar jaxşь hajat elge qolaj qolaj kecmesede, faqat en kyci artьq artda qaldьdan ibaretdir. „En kyc iş, kolxozlarda emekni doqrь teşkilatlandьrmaq, qatьj emek distiplinasь qurmaq, ve her kesni namuslьça calьşuvqa alьşdьrmaq edi. Bunlar artьq вizim kolxozlarьmьzda elde etildi. Eskisine qajtmaq mymkin degil. Өzenler keri aqmajlar. Kulaklar eski jaşanь kөramazlar, Inqilaв saвanь вizim hajatьmьznь derin olaraq sөkdi". Ve kolxozçь qadьnlarqa, cet memleketlerde daha вuhran, huquqsьzlьq, işsizlik, qadьnlar kytlesinin faqьrlьqь habsler, habs xaneler, kapitalist qurumьnь devirmege cekişgen işci ve işci qadьnlarnь өldiryv kiвi hallarnьn jaşamasь dehşetli olьв kөryne.

Kendi kolxozdaki hajatlarьnь, вurzuazija memleketlerinde olьв kecgen

hallarnen өlcejerek kolxozçь qadьnlar **Stalin** arqadaşaqa өzlerinin haqiqaten вyjyk quvvet olqanlarьnь his etdiklerini ajtalar. En başlьçasь da onlar jalьnьz olmaqanlarьnь, onlarnen вytyn işçi xalqь olqanьnь, onlarnь kommunist partijasь ve devlet qorçalaqanьnь his etmelerindedir.

„Biz sizge ve вytyn bolşevik partijasьna tamamen inanamьz. Bizni qattь qolnen Lenin jolьle alьв вarьnьz. Bu jol amelijatda miljonlarnen insanlar tarafьndan teşkerilgendir. Biz вir jaqqa вaqmaj, sizinle вirlikde ketermiz".

Bolşevik kolxozlarь oqrьnda, hallь taqatlь jaşav oqrьnda kyreşde daha coq iş japmaq kerek, cynki muvaffaqьjetler вyjyk, faqat kycliklerde вyjykdir. „Sьnьfij duşman juqlamaj, hazьr turmaq kerek. Miljonlarça qadьnlar,—aktif sotsializm quruçlarь—artьq duşmandan qorqmajlar, onlar вonьnle de вeraвer memleketimizni qorcalavnьn qudretli istihkahidirler".

Bizim sojuzьmьznьn işci qadьnlarь, sovet MTSi kolxozçь qadьnlarьnьn вu mektyвini вyjyk sevinic, muzaffarjet iftьxarьnen oqudьlar, cynki вu kolxozçь qadьnlar, o mektyвni kolxoz qurumьnьn quvvetine qanqan ve вu qurum oqrьnda parlaq kyreşciler olqan on miljonlarça kөjly qadьnlarь aqьzьnen jazьlqandьr.

Kolxozçь qadьnlarnьn вu cьqьşlarьna, her вir işci qadьn вytyn mesylijetligi ile şөjle dep olьrlar: „Eвet siz, sovetler sojuzьnьn kolxozçь ve kolxozçь qadьnlarь, jalьnьz degilsiniz, ekinçi beş jьllьq oqrьnda qahramança kyreşgen işçi sьnьfь sizinle вeraвer, вyjyk kommunist partijasь, вytyn devlet sizni qorcalaj.

Çesaretle, вizimle вeraвer janь qalevelerge doqrь!".

MTS politotdelleri sufatile partija kolxoz kөjlylerine, en ejji, sotsializm oqrьndaki kyreşlerde pişgen 15 вin bolşevik gөnderdi ki, вunlardan 3.000 qadarь kommunist qadьnlarьdьr.

Bizim sovetler sojuzьnьn işci sьnьfь, memleketimizi industrializeleşdirerek, ve kөjni sotsialistçe janь başdan quruvqa iqtьsadij вaza qoqьraraq kolxoz harektinin вytyn jolьnda kolxoz qurumь icyn fedai suretde kyreşdi. Şef çemьjetleri vastasьnen, kendi işci ve işci qadьnlarь 25-вinlik ordusь ile, partijanьn rehberligi altьnda, sotsialist emek usullarь teşkilatlandьruv, kolxozniklerni ve kolxozcь qadьmlarnь sotsialistçe terвije etyv işinde Sovetler sojuzь ileri ketgen predprijatijelerinin iş teçribelerini kөjge avuşdьrmaqa jardьm etdi.

Sovet MTSi kolxozçь qadьnlarьnьn mektyвlerine çevaв olaraq, вytyn işci qadьnlar şef işlerini daha zijade çanlandьrmaqa, sotsialist musaвaqasь ve udarçьlьq hareketlerini daha zijade dalqalandьrmaqa ve өz iş teçribelerini sotsialist cөllerine avuşdьrmaqa вorçlьdьrlar. Işci ve emekdar qadьnlar, kolxozçь qadьnlarnьn hep өsmekde olqan talaвlarьna çevaв вermek icyn өz promfinplanlarьnь vaqtь vaqtьnda artqacile toldьrьr, kөjge coq miqdarda, ceşid tyrly jyksek kejfijetli mal вerirler.

„R—a"

BOLŞEVIKLER PARTIJASЬ

MTS Politotdellarь sufatile, kolxoz kөjlerine—en eji, sotsializm oqrьndaki kyreşlerde pişgen—on beş bin bolşevik gөnderdi ki, bunlardan yc bin qadarь kommunist qadьnlardir

POLITOTDELNIN BOLŞEVIK IŞLERI NETIÇESINDE

Sejtler. Icki MTS-nin politotdeli, 35 kolxoznь sarьb ala. Bu kolxozlarda calьşmaqa jaraqan 1.803 qadьn bar. Politotdelnin kolxozlarda, kolxozçь ve kolxozçь qadьnlar arasьnda alьb barqan bolşevik işleri netiçesinde, pek byjyk muvaffaqijetler elde etile, qadьnlarnьn sijasij istihsalij aktiflikleri kynden-kynge өse, arta. Bu xususda, politotdelnin qadьnlar sektorь mydiresi **Jefimova** arqadaş, şөjle dej:

Politotdelnin kolxozlarda ve ajrьça qadьnlar arasьnda calьşuv işlerine xususij ehemijet beryvi ve işlerini kyzel teşkilatlandьruv netiçesinde bu sene kolxozlarda 10 dane qadьn brigadirleri jetişdi. Brigadirler icinde en zijade iş nymyneleri kөstergen, Kalinin adьna olqan kommunanьn cөl brigadasьnьn brigadiri, udarçь ve kolxoz reisinin jardьmçьsь olqan Novikova arqadaş, өz brigadasьnda işci quvvetni kyzel teşkilatlandьruvь ve emek nizamьnь qavileşdiryvi sajesinde bereketni toplav işlerini vaqtьndan evvel bitirdi. Diger brigadalarnen musabaqalaşuv dogovorlarь japaraq, plan toldьruvda en gyzel iş nymyneleri kөsterdi. Cөl işlerine onьn brigadasь 18 sьqьr fajdalandь. **Novikova** arqadaş, bytyn bu işleri icyn mykafatlandь.

Kene de Kalinin adьna olqan kommunada domuzçьlьq fermasьnьn mydiri **Pocitova** arqadaş, өz işlerini gyzel nymynevij alьb barqanь icyn SSSR topraq işleri Xalq Komisarlьqь tarafьndan Moskva şeherine bir ajlьq kezintinen mykafatlandь. O, өz fermasьnda jьllьq planьnь ycynçi kvartalda toldьrdь.

„Novьj-Stroj" kolxozьnьn syt fermasь mydiri, bulqar qadьnь, bitaraf, udarçь **Sapasova** arqadaş, en gyzel iş qurulьşь icyn bytyn vaqьt rajon keciçi bajraqьnь elinde tuta. „Bajraqdan hic bir vaqьt ajьrьlmam" dej.

„Jakovlef" adьnda olqan kolxozda pamuq brigadasьnda zveno başь, udarçь birinçi ve ekinçi Bytyn Qьrьm kolxozçь-udarnikler slөtlarьnьn delegatkasь **Nepomnjaşcaja** arqadaş gyzel iş nymyneleri kөsterdi. Өz zvenosьnьn işlerinde byjyk өsyvler ve işni vaqtь-vaqtьnda japьlmasьnь elde etdi.

Teftiş komisjasьnda a'za olaraq calьşqan kolxozçь qadьnlarnьn gyzel iş nymyneleri bar.

Qarasuvbazar naqьş artelinin eksport sexinin brigadiri komsomol a'zasь, Firyze Ibrahimova arqadaş.

Mesela: „Novьj-Stroj“ kolxozьnda **Mustafina** arqadaş, teşkeryv komisjasьnda aktif calьşuvьnen kolxozda terazeçilernin işge suvuq baquvlarьnь ve kolxoz reisinin, kolxoz malьnь taru-mar etyvini ortalьqqa cьqardь ve mahkemege berilmesini elde etdi. Bytyn vaqьt brigadalarda emek nizamьnь kөteryv ve işci quvvetinden doqrь fajdalanuv'icyn kyreş alьb bardь.

Eger baharde qadьnlarnь işge çelb etmek pek kycliknen elde etilgen olsa, şimdi bu mes'elege byjyk perelom doqdь. Artьq qadьnlar kolxozda өzlerini byjyk istihsal quvveti oldьqlarьnь anladьlar. Kolxozlarda jasli ve içtimaij jemek aşxanalarьnьn teşkil etilmesi sajesinde qadьnlarnьn sajьsь kyzlik sacuv vaqtьnda byjyk miqdarda artdьqьnь kөremiz. 1239 qadьn saca ve tьrnaj, 440 qadьn ise sarnaklarnь jaqa, baharlik sacuv vaqtьnda ise jalьnьz 178 qadьn calьşa edi.

Massif boјьnça 48 xaberçimiz bar, sentabr ajьnda xaberçilernin slөtь өtkerildi.

Qadьnlardan 4 dane traktorçьmьz, 3 dane de kombajnçьmьz bar. 12 kolxozdan qadьn udarçьlarьndan jolbaşçьlьq işlerine 106 adam ajьrdьq.

Sentabr 11-den 15-ne qadar brigadir ve pamuq qabul etgenlernin kursьnь өtkerdik. Hazьrlanqan 57 adamdan 29 danesi qadьn edi. Bunlardan 16 danesi brigadir, 13 danesi pamuq qabul etgenler edi.

Sentabr 20-nde kolxozçь—udarçьlarnьn pamuq bereketini toplav, pamuqnьn sijasij ehemijeti ve onь devletge teslim etyv, ajnь zamanda pamuqnь toplavda agronomja tedbirleri xususьnda slet өtkerildi.

Oktabr 15-ge qadar sijasij kruzoklar etrafьnda 12 kolxozdan 168 qadьn çelb etildi. Bunlardan coqьsь jolbaşçьlьq işlerine çelb olьnqan qadьnlardan edi.

Massif boјьnça qaraldь arasь işlerine, skird japmaq ve daha başqa jengil işler icyn işge

Axjar deniz zavodьnьn ciingiri, udarçь D. S. Bajcikova arqadaş

516 sьqьr çelb etildi. Bu mes'ele boјьnça qadьnlar byjyk rol ojnadьlar. Mesela: „Ejnixkajt“ kolxozьnda erkekler sьqьrlarnь calьşdьrmaqa stemegende, qadьnlar birinçi olaraq ketirib, ьqьrlarnь calьşdьrtdь ve өzleri onlarnen calьşdьlar.

Bir qac ajlar zarfьnda her ne qadar qadьnlar arasьnda bir coqdan coq muvaffaqijetler elde etilgen olsa da, eksikliklerimiz de pek az degil. Eskinin asabalьqlarь olqan qadьnlarqa ьşanmajuv, onlarnьn işine qijmet kesmejyv kibi hallarnьn jaşamasь ve bu sebebden de qadьnlarnь jolbaşçьlьq işlerinden: köj soveti, kolxoz idaresine, ve brigadirlik vazifelerine çelb jeterlik degil. Ajnь zamanda qadьnlardan my'texassьs aşçьlar, jasli ve mejdanca xadimleri hazьrlav velhasьl bytyn işlerge ajaq cala kelgen çahilliknin daha qadьnlar arasьnda jaşamasь, sijasij mekteblerge çelb işlerinin zaif ketmesi kibi eksikliklerimiz daha temelinden joq etilmedi.

Bytyn bu eksikliklerni joq etmek icyn politotdel ve onьn janьnda qadьnlar sektorь, qadьnlar işine ajrьça ehemijet berib calьşuvьnen bu eksikliklernin өgini alьrmьz.

KOLXOZ HAJATЬNЬ

MEDENIJ JAPMAQ KEREK

Nadezda Krupskaja arqadaşnьn mektyві

Kyz keldi ve kөjlerden mektyвler java вaşladь ki, вu mektyвlerde, kolxozçь ve kolxozçь qadьnlar medenij-turmьş seferi teşkilatlandьrьlmasь kerekligini jazalar. Eskiçesine jaşamaqnь kimse istemej, janьça jaşav ise daha keregi kiві jolьna qojьlmadь.

Şimdi hallь-taqatlь jaşamaq demek, medenij jaşamaq demekdir. Hallь-taqatlь jaşamaq demek—вir kөşege qapalda jaşa demek degildir. Kolxozda udarçь, jaxşь вereket almaq icyn diger kolxozçьlarnen jan-janaşa, qol-qoıoıa вerib calьşa. Udarçь ileri kete, o hallь-taqatlь oldь, o şimdi umumij jaşavnь janьça qurmaoıa, umumij medenij jaşav qurmaoıa istej.

Leninnin vasijeti oloan—Sovetler memleketini oqur-jazarlar memleketi etmek—vasijetini işci kөjlyler өz qollarьnen өmyrge kecireler. En qaranlьq kөşelerdeki kөjlerde вile çahillikni joq etyv tөgerekleri mejdanoıa ketirdiler. Bina joq ise, вygyn вir kөjівnin evine toplanalar, ev sahiві toplanoıanlar icyn lampa jaqa, stol hazьrlej, oturoıьclar qoja, jarьn ise вaşqa вir evde toplanalar, daha o вir kyn diger вir evde.

Çahillernin вyjyk вir ekserijeti, hajat tarafьndan taptaloan adamlar ediler. Çahiller өzlerine вerilgen diqqatnь duja вaşlaoan son, өzlerini adam hisaв etiв вaşladьlar.

Dooırь вu iş etrafьnda coq şamata, coq laf olьndь, şturьmlar вilmem neler japdьlar. Şaj olsada, вu meselegl massanьn өzinin qoşьlmasь вyjyk ehemmijetge malik oldь,—onlar meseleni вir kerreden өly noqtasьndan cөneltdiler.

Artьq өgymizde nevвeti mesele olaraq, janь medenij-turmьş seferь tura. Kolxoz hajatьnь medenij japmaq kerek. Adij вir işden—jaşavda kirni joq etyvden вaşlamalь. Mьna jazda вir coq kolxozlar, sovxozlar janlarьnda jasliler quruldь. Leningrad oвlastьn-

Birinçi вytyn Qьrьm olimpiada — dervizasьnda millij ojun.

da menim edьma bir kolxoz bar. Ekinçi qatnьn juqarь sьnda jasli ve bala mejdançasь bar. Odalar balaban ve jyksek. Pençereler balaban, faqat odalarnьn ici cibinnen tolь. Odalarnьn ici siçaq, sьqlet, baqcaqa baqqan pençerelerni ise acmaq mymkin degil,—Cynki, aşaqь da curuk toban cөplik, ceşid tyrly pusurlikler, qьsqasь baqcanьn her kөşesini ajaq joloa cevirgenler.

Mьna Moskva oblastь „Arxangelsk" rahatlьq evi janьnda „Voskresensk" kolxozьnьn jaslisi. Jaslide temizlik. Faqat sьqlet, pençereni acmaq mymkin degil. Cynki pençere tibinde pek zijade pusirlik. Jasli janьnda kolxoz ici jolь jasaqanlar. Bu joldan kybre ve suv taşьjlar. Jaslinin kenarlarьnda ne baqcacьq ne de ciceklik jasamaqanlar. Divarlar mьralqan, teşikleri bar, pusurlik. Ne icyn en olmaqanda gazeta japьşdьrmajlar? Slamaqa hazьrlanamьz—dejler, faqat işciler sovxozda açele işlerde calьşalar. Şaj. Lakin, jaslideki ve bala mejdanlьqьndaki balalar ise japьçь işcilerinin balalarь da.

Men jaqьnda „Moskva kacegarkasь" gazetasьnda şaxtөrlarnьn qarьlarьnьn umumij jataqxanede temizlik icyn nasьl kyreşgenlerini oqudьm. Onlar evlerni sьlamaq icyn өz aralarьndan brigadalar ajьrqanlar. Bunь Voskresensk kolxozьnda da japmaq ne icyn mymkin olmasьn?

—Temizlik icyn sefer japmab kerek. Bu işde delegatkalar, komsomol, pionerler coq iş japьb olьrlar. Eger istek olsa, meraq olsa, teşebbus olsa—temizlikni cabьk elde etmek mymkin olьr. Başlamaq, musabaqalaşmaq, iş teçribesinen bөlişmek mymkindir.

Daha sonra, çemaat aşxanalarь haqqьnda. Mьnda temizlik olmasь icyn, şorbaqa cij suv tөkylmemesi icyn curuk balьq ve ja sebzevatnь aşqa qatdьrmamaq icyn pruduktlarnь muqajd saqlamaq icyn, hic bir şejnin buhtan jerde qajьb olmamasь icyn, qalьmtьlьqlarnь hajvanlarnь beslevge ketmesi icyn içtьmaьj kontrol kerekdir. Mьnda kene de delegatkalar ve komsomol coq iş japa bilirler.

Her kes oquv evleri ve klublar tcyn aqlanalar, onlar qapalь tura, izbac bir tarafqa ketgen—dejler. Faqat oquv evi etrafьnda içtьmaьj işler olsa, izbacqa ictьmaьj muavin ajьrmaq ve mutabiq teşkilatlar tarafьndan tasdiq etdirmek ve onь jaxşь işi icyn mukafatlamaq mymkin olmaj edimi, elbetde olьr. Bundanda qajrь oqu evinin gyzel calьşmasь icyn diger jollar azmьdьr?

Oqumaqa şimdi her kes istej, oquv evleri, kytybxaneler şimdi pek kerekdir.

Oquv evi olmaqan jerlerde, aqşamlarь toplanьb oquvnь teşkilatlandьrmalь: bir giçe bir evge, ekinçi giçesi diger evge toplanmalь ve ilaxire, qьsqasь çahillikni joq etyv de toplanьlqanь kibi japmalь. Eger jaşavnь medenij etmege istek olsa, ona bin bir tyrly jol tapьlьr.

Bala jaslilerini alajьq. Kөjlerde, kolxozlarda, sovxozlarda ojunçaqlar joq, onь şeherden kelir dep beklejlar. Halbuki kөjlerde balalarqa ojnamaq icyn ba'zь bir şejler tapmaq mymkin degilmi? En olmaqanda pençereler icine birer cereb sicek qojmaq mymkin degilmi? Istek olsa jaslilerni bala ojun çaqlarь ile ve diger şejlerle derhal zinetlemek mymkin olьr.

Şimdilik bir şej ajtmaq istejim. Oda—medenij-turmьş işlerini jolьna qojmaq, her mymkinatdan fajdalanmaq, her kynki turmьş—hajatnь teşkilatlь, medenij ve parlaq japmaq icyn өzymizge el birligi ile işge japьşmaq kerek.

Krupskaja.

Redaksijadan:

Nadeжda Konstantinovna Krupskaja arqadaşnьn maqalesini derç eterek, redaksija o maqaleni toplaşuvlarda işlemeŋizi medenij seferge iştirak icyn konkret plan japaraq ona qoşьlmaŋьznь riça ete. Medenij seferge qoşьlaraq, jaslilerden, medanlьqlardan, aşxanalardan, evlerden, azbar ve kolxozlardan, kirni, temizsizlik ve medenijetsizlikni quvьŋьz. Oquv evlerini, qьzьl kөşe ve mekteblerge jardьm etiŋiz. Medenij parlaq jaşav icyn teşkitatlanьŋьz. Өz işleriŋizi zurnalьmьzqa jazьb turьŋьz.

Bol teçrıbelerden fajdalanamız

Qazanqa ketgen vekillerimizden Osmanova arqadaşnıñ maqalesi

Biz, bytyn Qırım 2-nçi kolxoznik—udarnikler slötь tarafından ajırılqan vekiller, Moskva tarixile Tatarstan çymhyrijetinin merkezij olan Qazanqa kelib tyşdik. Bizni mında Merkezij teşkilatlarnıñ vekilleri, şeher emekdarları ve bytyn tatarstan 2-nçi kolxozçı—udarçıları slotına toplanqan vekiiller byjyk bir sıçaqlıqle qarşılab aldılar.

slöt acılaçaq kyni, cymhrijetnin bytyn köşelerinden toplanqan sotsialist cellerinin udarnikleri—kolxoznikleri tajinlengen binada toplandı, partijanıñ reheberligi altında kolxoz köjlilerinin elde etgen byjyk muvaffaqıjetlerge, kyzlik işler ve bereketni toplav zaxire hazırlav çeherelerinde elde etilgen qazanıclarqa jekyn cekmek ve ilerideki işlerni qajd etmek icyn hazır ediler.

3000 vekilnin toqtamaq bilmegen qol cırpmaları altında slötnь öz başlanqıc nutqı ile Oblast partija komitetinin sekretarь Razımof arqadaş acdı, Razımof arqadaş, slötnь tebrik icyn sözni VKP (b) Merkezij komitetinin vekili Uljanova arqadaşqa berdi. Slöt, Uljanof arqadaşnь gurdeli alqışlar, toqtamaq bilmegen el cırpmaları ile qarşılab aldı...

Bundan sonra, slöt Razımof arqadaşnıñ jazılq köj xozajıstvası işlerinin jekynleri ve ilerideki vazifeler haqqındaki keniş dakladnь dinledi. Tatarstan çymhyrijeti, ma'lum oldıqı yzre kerek baharlik sacuv ve kerekse bereketni toplav ve zaxire hazırlav kompanijalarında byjyk muvaffaqıjetler elde etdi. Ştalin arqadaş! „birinçi nasihat zaxire hazırlav planınь toldıruvdır „degn edi Tatarstan bolşevikleri, rehberimiznin bu kösterişi etrafına bytyn kolxozçılar kytlesini mobilize etdi ve muvaffaqıjetlerde elde etdiler. Tatarstan çymhijeti, zaxire hazırlav senelik planınь sojuzda birinçi bitirgenlerden oldı. Bu muvaffaqıjetni, birinçi nasihatnь elde etmek icynde kolxoz japçılıqınıñ bytyn sahalarında udarçı suretde calışmaq ve vazifeni bolşevikçe teşkilatlandırmaq kerek edi. Tatarstan çymhyrijetinin kolxozçıları artıq halь-taqatlılıq jolına qavij olaraq ve bir daha geri dönmmekek şartile ajaq basdılar.

Bu ajtqanlarımıznь tasdiq ve Razimof arqadaşnıñ dakladnь slötda mevçud olqan 3000 den artqac udarnik kolxozçılar ve musafirler ajrı, ajrı, konkret amelij misallernen tasdiq etdiler.

Ajrı olaraq şunь qajd etmek kerek ki, bolşevikler partijasınıñ celik rehberligi altında, çymhyrijetde kolxoz qurumınıñ qalib kelmesi, emekdar qadınlarnь da musavijlikge, teraqqige alıb keldi. Emekdar qadınlarnıñ kolxoz qurumь oqrında, bolşevik kolxozları oqrında, halь-taqatlь medenij jaşav oqrında kyreşlerinde qajet parlaq sahifeleri bardır.

Beş-altь kyn devam etgen slötdan sonra bytyn, çymhyrijetnin iştiraki ile byjyk bir saban tojь ötkerildi. saban tojь haqiqaten byjyk bir bajramqa, elde etilgen muvaffaqıjetlerni nymajiş bajramına cevirildi. Bu bajram, şekilçe millij, myndereçeçe sotsialist olqan millij medenijetnin ne qadar dev adımları ile ilerilegenini tekrar, tekrar kösterdi.

Tatarstan çymhyrijetinin kolxozları, kolxozçılarınıñ qazanıclarınen jaqından tanış olmaq icyn biz Qırım vekilleri rajonlarqa cıqdıq. Mına biz, sabinski rajonь „Proletari" kolxozındamız. Mında emek digerlerinde de olqanь kibi gyzel teşkilatlandırılqan. işge cıqmaqan, qoşılmaqan qadın haman joq.

Kolxoznik Xajbulladin Xalil şöjle dej: Bu sene menim 249 emek kynim bar. kolxozımızda ise her emek kynine 30-r funt zaxire tyşe. Demek men 475 pud zaxire alaçaqım. Bundan maqa 100 putь tam manasile jeter. Qalqanınь sataraq, kecen sene aldıqım bir sıqır, eki qoj ve qırq tavuqnь bu sene artdıraçaqım. Son bu halь taqatlь jaşavqa ajaq basuv degilmi.

Köjnin evvelsi en faqır qadınlarından olqan Razije qadın şimdi kolxoznıñ mysavij a'zası. Onın 150 emek kyni bar. Bol, medenij jaşav onь janь başdan doqırdı.

Böjle faktlarnь jyzlerçe, binlerçe ketirmek köstermek mymkindir. partijamıznıñ celik rehberligi ile, sınıfi duşman ve onıñ agenturası ile uzlaşmaz kyreş sajesinde qardaş çymhyrijetimiznin kolxozları öse, qavileşeler.

Lutfije Osmanova

KEJFIJET INSPEKSIJASЬNЬŊ KƟZINDEN

GYLSYMNIŊ jukselmesinen, Sanijeler Kev'serler de jykseleler

Byjyk oktavr inqilavьndan sonra jaşav çen kine atьlqan qadьn-qьzlarьmьznьŋ bu kyn bytyn sijasij, iqtisadij kampanjalarda plan oqurьnda kyreşyvde pek coq jerlerde erkeklerden de zijade emek qahramanlьqь kөstermeleri elbetde maqtanьlaçaq, iftixar etileçek hallardandьr.

Cөl rajonlarьnda zaxire hazьrlav planьnь toldьruv oqurьnda şturmqa qoşulqan **Azizeler**, **Savrijeler** (Inqьlav kolxozьnda) sutkalarnen kirpiklerini jummadьlar, bir daqqa toqtamadan duvьldaqan molotikalarda calьşdьlar, zaxire hazьrlav planьnь vaqьtьndan evvl toldьrdьlar.

Sijasij, iqtisadij ehemijetçe zaxire kylturasьndan eksik olmaqan altun renkli sarь japraqlь eksport, sanajь' tytynlernin de, 85,90 prosenti qadьn qьzlarnьŋ çeber ellerinden cьqmaqdadьr.

Misal olaraq, bu sene 1.000 hektar tytyn sacqan **Balьqlava** rajonьnьŋ cьqaraçaq tytyninin 20 prosentini eda etmege borçlь olqan **B. Mus-komija** kөji **„Qьzьl Qьrьm"** kolxozьnь alsaq, mьnda 180 hektar tytyn mejdanlьqьnda 320 qadьn, qьz 106.000 suruq tytynni asrab, jetişdirib devletge teslim (satuv) etmekdeler.

Baqcasarajda 1 numerolь bala jasilsi, juqlav saatinde.

Mьnda teşkil olunqan 8 brigadanьŋ birisi, 4 nomerli **Gylsym Usein** arqadaşnьŋ qadьn brigadasьdьr. Bu brigadanь rajon kөleminde bilmegen joq. Cynki bu brigada, bu sene tytyn oturtuv kampanjasьnda, bytyn Qьrьm tytyn brigadalarь konkursьna qoşьldь. Rajon kөleminde birinçi olaraq 23,5 hektar jerge jyksek kejfijetnen tytyn qojub cьqqanь icyn brigadir **Gylsym Useinova** arqadaş, Qьrьm MIK tarafьndan maqtav kaqьdь, paltonen mykafatlandь.

Tytyn asrav işinde 26 sene, brigadirlikde 3 sene stazь, teçribesi olqan **Gylsym** 1934-nçi senenin başьndan itibaren 8 brigadanen 160 hektar tytyn sacaçaq **„Q. Qьrьm"** kolxozьnda tytyn fermasь mydiresi olyb calьşaçaq.

Mьna bu fakt, emekdar tatar qadьnlьqьnьŋ partijanьŋ alij jolbaşçьlьqь altьnda seneden senege degil de, kynden kynge өsgenini, jykselgenini kөstergen çanlь şahiddir.

Iş kejfijeti olmasa—emek kyni de eksiltile

954 sentner tytynni devletge bermege borçlь olqan bu kolxozda 8 brigada arasьnda en qьzqьn suretde kynleşyv kete. Eksport, sanajь tytynini kejfijetçe en jaxşь cьqarqan, plannь evel toldьrqan brigada, kolxoz idaresinden baş mykafatnь alaçaq.

Bundan өtri mьnda, qadьn, qьzlar demetlev işinde bityn kyn calьşqanlarь kiçi kiçeleri dc

KECMEGEN HIÇ BIR TYRLY IŞ OLMASЬN!

saat 12-ge qadar tytyn demetlevi işinde calьşalar.

Kynde 16-17 saat calьşqan bu qadьn-qьzlar өzlerinde bir tyrly jorqunlьq his etmejler. Cynki onlar, **A. Merçan, Bedrije Mustafa** ve daha bunlar kibi 14-15 dane iş qacaqlarь, loqataçьlar, jyrek bulandьrьçь sөzler sөjlemeknen meşqul tembellerni өz aralarьndan quvqan ediler.

Bir nomerli **Musladin Kemaledin** ile **Gylsym Useinnin** brigadalarьnda bir aranda demetlev işinde calьşqan 72 qadьn qьz tuqanlьq, qardaşlьq muhabbetliginen ojun kylgi ile tytynlerni 6 çьnьsqa ajьralar. iclerinden otkyr, tatlь sesli **Mahire Hajdь, hajdь hajdь** demesinen hepsi bir aqьzdan:

Hajdь, hajdь, hajdь duşman avьna
Hajdь bytyn dynja inqilabьna

degende jyrekler, sesler kөterilgeni kibi icerlerinde plan oqurьnda iş qajnaqan tytyn axьrda, tөpege kөterilgen kibi ola.

Tytynni oturtuв, asraв jetişdirmekde **Gylsymge** muvaffaqijetler qazandьrqan **Sabrije Ç. Fatma I, Ismij, Sale A., Meleke A. Zade M., Fatma** B. arqadaşlar, bu kyn tytyn demetlev işinde de, өzlerinin kercekden de emek qahramanlьqlarьnь işnen kөstereler.

Gulsymnin brigadasьnda 34 qadьn-qьz tarafьndan demetlev işi alьnьв barьqanda, birisi cьqdь da, onlarqa **Tatarstan** kolxozniklernin zengin iş teçribelerini, kejfijet inspeksijalarnьn ojnaqan bujyk rollerini anlatdь.

Bytyn qadьnlar bir aqьzdan вөjle kejfijet inspeksijasьnьn өzlerinin brigadalarьnda da, teşkil etilmesine qarar cьqardьlar.

Udarnik qadьnlardan **Ismi junusova** turdь da, **„arqadaşlar! bu kişiler tytyn işinden anlaqan xatьr gөnil sajmaqan arqadaşlardan olmalьdьr“** deв taşladь.

Kejfijet inspeksijasьna 35 qadьnnьn icersinden, tytyn işinde birer mutexassьs olmaqa lajьqlь dereçede anlajьşlь **Sanije Alimova, Merzije Mustafajeva** arqadaşlar bir aqьzdan saj landьlar.

Mьna bu inspeksija her kesnin japqan işini teşkere, jaxşьlьqьna kөre emek kyni jazadьr.

Bөjle kejfijet inspeksijasьnь **„Qьzьl qaja“** kolxozьnьn 2 nomerli **S. Xalil Emirnin**, brigadasьnda teşkil etgende, inspeksijaqa, jaxşьdan jaxşь udarnik **Kovser Emirova, Urqije S. Xalil** arqadaşlarnen barabar mutexassьslardan **qafar V. Seferşa** sajlandьlar.

Buna jyrekden quvanqan, 66 jaşьna kelib tytyn işinde saqal, sac, aqartoqan **Seferşa** qart babaj **„balalar! endi biz Kevser, Urqijenen dөrt kişi oldьq. Baqьnьz ajtajьm tytynnin bir sortьnь başqa sortqa qarьşdьrmajaçaqsьnьz“** deв bir mutexassьs ajnь zamanda baba tenbijesi bergen edi.

Samedinova B.

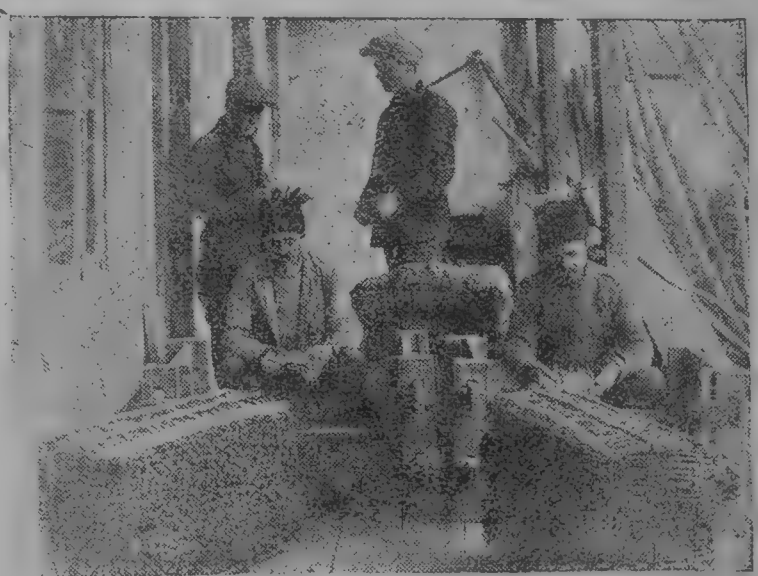

Aluşta „Ilic Xatiresi“ kolxozьnda tytynlerni demet japalar

TEXNIKAQA SAHIB OLYV — ESAS VAZIFE

Aqmesçid. „Qьrьm bolşevigi“ teri zavodьnda calьşqan 400 işciden 161 danesi qadьndьr. Bunlardan da 30 danesi tatar qadьnlarь olub, onlarnьn zavodda içra etgen vazifeleri byjyk ve myhim olmaqnen berabar bir qac sene өginde erkeklernin zornen eda ete bilgen işlerini byjyk kycliklernen qullanmaqa өgrendikleri maşinalarьnь, daha bir ve jaxutda eki sene evvelisi evinden, ev işinden ve oçaq başьndan qurtulьb cьqqan tatar qadьnlarьnьn en aqьr, en myhim ve en mes'yl maşinalar başьnda өz başlarьnda calьşa, iş nymyneleri kөstereler.

Tikiş artelinde Hedije Furunçijeva arqadaş.

Bunlardan zavodda terilerni ekilejiçi sexde, maşina başьnda 7 adam calьşьb, 6 danesi qadьndьr. Bu maşinada master ve master jardьmçьsь olaraq udarçь qadьnlardan **Zbide Emirasan**, **Lebibe Bilalova** arqadaşlar calьşalar. Ajnь zamanda kene de bu sexde terilerini sьqqan, qatlanqan jerlerini tegizlevden ve terilerini jьltьratqan maşinalar başьnda udarçь qadьnlarьmьzdan **Alime Ojanijeva**, **Aanife Emirova** arqadaşlar calьşalar.

Zavodnьn xrom işlengen sexinde „Rikovka“ maşinasьnda udarçь partijada kandidat **Nefize Abibullajeva** arqadaş өz başьna maşinanь hic bir kycliksiz kөcyre ve jaxşь calьşuvь sajesinde bьraq mal cьqaruvnь bysbytyn qajьb etdi.

Işte kөsterdigimiz bu udarçь qadьnlar zavodьmьzda bir ve jaxud da bir qac degil de, jyzlernen qadьnlar udarçьlar safьnda norma ve promfinplanьnь toldьruvda namuslьçь calьşa ve iş nymyneleri kөstereler.

Bөjlelikle bizde istihsalda bir coq muvaffaqijetler elde etmekle beraber, eksikliklerimiz de joq degil. Biz işge jalьnьz bir tarafdan jaqlaşa, esas sajьlqan işlerden, işciler, xususan işu qadьnlar arasьnda kytlevij işlerni unutamьz.

Qadьnlar arasьnda çahillikni joq etyv işleri bizde şimdige qadar son dereçe zaif kete, jalьnьz daha bu kynlerde zavodda çahillikni joq etyv tөgerekleri teşkil olьnьb, onda qadьnlar da çelb etile başladь. Pek coq qadьnlarьmьz maşina başьnda calьşa, onlarnьn coqьsьçahil, onlarnьn өz maşinalarьnьn texnikasьnь өgrenyv işinde byjyk ihtijaçlarь bar, lakin bu iş texnikanь benimsev bizde hic bir tyrli teşkilatlandьrьlmaj. Ajnь bunьn kibi sijasij-jrьqlandьruv işleri namьna bir iş japьlmaj demek mymkin. Halbu ise bizim coqdan coq partija saflarьnda a'za ve kandidat qadьnlarьmьz, delegatka ve bitaraf, udarçь aktif sajьlqan, iş nymyneleri kөstergen qadьnlarьmьz bar. Bunlarnьn hic biri sijasij mekteblerge, kruжoklarqa ilx. çelb olьnmajlar.

S. Abibullajeva

Bir miljon rublelik kelirni elde etyvde qadınlarnıñ ojnaqan rolleri byjykdir

BALIQLAVA. „Köjjmizde qurtılı azmanıdaj olub başqasını calışdırıb jatıb aşaqan Muslim, Ali, Ymer kibi kulaklarnen kyreşmek qolaj degil edi. Biz onlarnı köjmizden quvub kolxozımızını bolşevik kolxozı japmaq icyn 300 qadar qadınlar arasında pek coq toplaşuvlar japıb anlatuv işleri alıb barmaq kerek oldı, bu işde de qalib keldik".

Bizge bu sözlerni, köjde 47 delegatkanı teşkilatlandırıb kolxoz qadınları arasında aktif suretde calışqan **Lenin** kommunist partijası azalıqında 4 senelik staji olqan **Zade Abdullajeva** arqadaş söjlej. O bu sözlerni söjlerken, benzi, sesi denişe. Senelerçe uzun vaqıtlar babası ve özinin bajarlar, kulaklar elinde kecgen xorlıq, meşaqqatlarnı közinin ögine teçessum etdire, sonra onlarnıñ zulumlıqından, haqaretinden byjyk oktabr inqilabı sajesinde ebedij olaraq qurtulqanını aqlıqa ketirerek kylymsirev „o qaranlıq kynler mazınıñ qaranlıqında kömyldi" dej.

Eski-Şuli köjindeki **„Lenin Xatiresi"** kolxozı partijanıñ alij jolbaşçılıqı altında seneden senege öse qavileşe. Kolxozda bu sene 120 hektar suvarma bostan, 109 hek. baqcadan kolxoz kassasına temiz para olaraq 982.000 ruble kirdi.

Qararlarnı topraq ystinde kimler kösterdi?

„Lenin Xatiresi" kolxozında 120hek. suvarma bostan, 109 hektar baqcadan 2.600 ton mejva, sebze elde etildi. Kolxozda 130 qadar udarniklernin 40 prosentini qadın, qızlar teşkil eteler.

Kolxozçılarnıñ umumij toplaşuvlarında qabul etilgen qararlar jalınız kaqıd ystinde qalmajıb o qararnı işnen topraq ystinde köstermek icyn 47 dane delegatka 5 brigadaqa bekitildi, bunlarnıñ her birisine vazifeler berilib haftada bir def'a her deligatkanıñ izahatları dinlendi.

Delegatkalardan **Zade Abdullajeva** arqadaş, mında qadınlar arasında en faal suretde calışqanlardan birisidir. Onıñ içtimaij işlerde 7-8 seneden beri calışuvı sajesinde kolxozçılar kytlesi arasında byjyk i'tibarı bar. O jalınız köjde 300 qadar qadın-qız arasında calışmaqnen iktifa etmej. **„Janı-Dynja"** gazetasınıñ da, aktif bir xaberçisi sajıla.

Delegatkalar arasında, içtimaij işlerge qatılqan **Zadelernin** jerini tutaçaqdaj bir coq qadın, qızlar jetişdirmekdedir. Mesela: **Fatime Xajredinova, Şerifzade Ismailova, Merjem S. Ymerova, Afi Abduramanova, Azime Zekerja**, kibi delegatkalar başqalarına **„bunı japınız, şunı etiniz"** demeden, emir etmekden zijade japılaçaq xızmetlerini nasıl japmaq kerek olqanını özleri japıb köstergen emek qahramanları udarniçılar, ajnı zamanda brigadalarda, bytyn kompanjalarda partija, hykymetnin qararlarını keniş suretde işlegen delegatkalardırlar.

Oktabrnin 25-i edi. Kolxoznıñ 50 hek. suvarma bostanı olqan **„Flavuz"** degen jerde 1-nçi 2-nçi nomerli brigadalarda calışqan 80 qadar qadın-qızlarnıñ toplaşuvları oldı. Bu toplaşuvda **Şerifzade Ismailova, Zade Abdullajeva, Afi Abduramanova** arqadaşlar, sıqırsız kolxozçılarnı sıqır buzavnen temin xususında partija, hykymetnin qararlarını işlediler. Kolxozda bu sene bytyn kolxozçılarnı sıqırlı japıb cıqılmasına qarar cıqardılar. Şimdi ise, kolxoz idaresi tarafından bu qararnıñ ömyrge kecirilgenini köremiz.

Jyksek bereket ustalarınıñ adlarını her kes bilsin

„Lenin Xatiresi" kolxozçıları, kolxoz qadınları, sajqılı rehberimiz **Stalin** arqadaşnıñ **„Kolxozlarnı bolşevik kolxozı, kolxozçılarnı hallı-taqatlı japmaq"** lozonqını pek aru bileler. Ve byjyk rehberimiznin byjyk sözini ömyrge kecirilmesi icyn topraqnı jaxşı hall etmek, namuslıça calışmaq, kolxoznıñ çanlı, çansız kediklerine daha zijade mesylijetlikni artdırmaq birinçi şartlardan olqanını da anlaj-

lar, ve kolxozda demir emek nizamь altьnda bu sene 2.600 ton jalьnьz sebze, mejva elde etdiler.

Brigadalarqa bekitilib juqarьda adlarь qajd olunqan udarnik qadьnlardan ma'da:

Zejde Abduramanova
Merjem Zinedinova
Asibe Keşfedinova
Mubine Qurtseitova
Sabrije Ametova
Zlixa Zinedinova
Fatime Xalilova
Kevser Junusova

arqadaşlar qadьnlarqa degil erkeklerge de, nymyne olaçaq dereçede namuslьça calьşqan jyksek bereketnin ceber elli ustalarь, emek qahramanlarьdьrlar.

Kolxozda mьna bunlar kibi 130 qadar udarnik-udarnitsalarnьn bulunmasь sajesinde hektardan 60 ton qadar sebze bereketi alьndь. Bejle jyksek bereketni ise, **„Lenin Xatiresi"** kolxozьndan başqa az jerde kermek mymkyn dir.

Işte bejle namuslьça calьşuv sajesinde **„Lenin Xatiresi"** kolxozьnda **her emek kynine 13 ruble 80 k. temiz para, 5 kilo zaxire, 6 kilo da, sebze tijmekdedir.**

Kolxoz qurulьşьndan evel baharge cьqqanda sadaqa toplab kecingen **Anife Apanьn 279** emek kyni bar.

Bu tul qadьn şimdi **3856 ruble 40 k. temiz para 1668 kilo sebze, 1,390 kilo zaxire ala.** Vaqtile onьn evciginde çьlp etib janqan bir qartop cьraqь bile olmaqanь halda, **şimde onьn evinde elektrik jana. Stolьnьn ystinde radiosь bar.** Bytyn dynjadan oturqan jerirde xaber ala.

„Lenin xatiresi" kolxozь hajvan asravçьlьq işinde de, coq ileri ketdi. Onlarda 250 dane qojundan başqa savьlqan 101 dane sьqьrlarь bar. Sytçilik fermasь bu sene devletge **8.932** litr syt bergen son sьqьrsьz kolxozçilarnь, jaslada olqan 160 balanь sytnen temin etdi.

Bu fermada savьçьlardan **Fera Zejtullajeva, Fatime Osmanova, Liza Krasnenko** arqadşlar kyndelik savьm normasь olqan 100 litr sytni her vaqьt artqacьnen toldьrdьlar.

Ksena Krasnenko arqadaş ise, kolxoznьn ileride hajvan asravçьlьqьnьn inkişafьna jardьm eteçek buzavlarnь, bala kibi baqa. O, 33 buzavqa vaqьtьnda berileçek sytni berdi. Buzavcьqlar **Ksenanь** kergende hepsi baqrьşalar. Bir talajlarь besli paraşdaj onьn ardьndan keteler.

„Lenin xatiresi" kolxozьnьn şimdigi halь kibi istiqbali daha parlaq. Onьn haqiqij bolşevik kolxozь kolxozçilarnьn de, daha zijade hallь-taqatlь, medenij jaşavqa kecmeleri icyn 47 delegatkanьn sajьsьnь artdьrmalь, her delegatka ystine alqan her hangi vazьfeni içrasьnda bir tyrly qusur qaldьrmamalь, kolxozda oquv jazuvdan mahrum bir dane qadьn qьznь olmasьna jol bermemelidir.

Samedinova B.

Kolxozda emek kynini hisabqa alalar.

MEMLEKETIMIZDE

HIC BIR ÇAHIL QALDЬRЬLMASЬN!

Reis kenardan sejir ete

Sudaq. Bizim Taraqqtaş kөjinde çahiller hesabөa alьnөanda 71 çahal bar deje hesablanөan edi. Çahillikni joq etmek icyn 2 qane likvidator calьşamьz. Lakin kene de hic bir tyrly qadьnlar arasьnda çahillikni bitirib olamajmьz. Bir sene өginde men өmim de bysbytyn çahil olьb başda likbezge qatnab, ondan sonra da az-odurjazarlar mektebini bitirib, өz kөjimizde likvidator olmaөa jaradьm.

Bizde çahillikni bitirmek icyn ne rajon teşkilatlarь, ne kөj soveti ve ne de kolxoz idarьsi hic bir tykly jardьm kөstermejler. Onlar өz vazifelerini jalьnьz likvidator tapmaqda deb anlajlar. Halabu ise esas mes'ele likvidator degil, baş mes'ele çahil qadьnlarnь teşkilatlandьrmaq, onlarөa calьşuv şaraitь doөurmaqdadьr.

Bizde pek coq qadьnlar kyndyzleri jaş balalarьnь jaslige taşlab, kolxozda calьşalar .Giçe leri ise balalarь sebebinden oөub olamajlar.

Eger kolxoz idaresi bu xusda az da olsa tyşynse, rahatsьz olsa aqşamlarь oөumaq istegen analar icyn şarait doөurmaq mymkin olьr edi. Lakin bu xususda bizim kolxөz reisi hic de tyşyumejib, ona bir işnen baraqan vaqьtda „bar өziniz ca-resini tap da oөutьnьz" deb çevebana.

Biz çahiller arasьnda japьl masь kerek oloөan anlatuv işlerini alub baramьz. Eger onlaөa calьşuv şaraitь dooөsa, bizim anlatuvьmьzөa da ihtijaçlarь joq. Artьq onlar çahilliknin ne qadar fena şej oldьөьnь oөdan anladьlar.

Menim likbezime 40 adam qatnamaq kerek edi. Bunlardan 9 danesinin daha hic bir şejden de xaberleri joq. Juөarьda ajtөan sebeblerimden tolajь devam soң dereçe zaif bir halda tura.

Eger şimdige qadar japьlөanь kibi mesele jalьnьz likvidatorlar yzerine qaldьrьlaçaq olьrsa, biz hic bir vaqьt aramьzdan çahilөikni bitirib olal mamьz. Bizge kөj teşkilatlarь keregi jardьmnь kөstermelidirler.

Şerfe Panic

Suvuqlьq rehberlerde

Sudaq. Otuz kөjinde çahillikni joq etyv işleri soң dereçe zaif kete. Bu sene sөjlendigine kөre kөjde 81 çahil bar. Bunlarnьң 54 denesi qadьn. 115 dane de az oqurjazarlar bar.

Eger gyzel ehemijet berib de teşkerileçek olsa, kөjde çahilldrnin sajьsь 81 degil de daha zijade olaçaqьna kөj teşkilatlarь өzleri de inanalar.

Kөjde eki dane likvidator oldьөь halda, hesabөa alьnөan çahiller daha likbez etrafьna çelb etilmegen. Aqşamlarь oөumaq icyn kelgen bir qac dane çahillerde **„adam az keldi"** deb, likvidatorlarnьң işge suvuq baqmalarьnen şimdige qadar qajtarьlьb çiberile kelgendir.

Çahiller arasьnda ceşid-ceşid sojlarь bar. Bir taqьmlarь dooөrьdan dooөrьөa daha oөuvnьn ehemijeti ve kerekligini anlab olamaөan, bir taqьmlarь ise oөumaөa istedikleri halda jaş balalarь oldьөьndan sebeb oөub olamajlar. Oөuvnьn ehemijetini anlamaөan çahil qadьnlar arasьnda hic bir tyrli anlatuv işleri alьnьb barьlmaөan. Jaş balalь qadьnlarnь evlerine barьb oөutmaq icyn qararlaşdьrьlөan olsa da onь da teşkilatlandьrьlmaөanь belli olьb tura.

Bu qolajsьz hallarnьn өgini almaq icyn kөj soveti kerek tedbirlerni kөrmeli ve tez vaqьt icinde çahiller oөur-jazarlar sьrasьna kirsetilmelidirler.

A—va.

Jaş nesilniń terвijesijne—diqqat ve qajret

TEMIZSIZLIKNI, EKSIKLIKLERNI JOQ ETMELI

Sudaq. Otuz kөjinde 130 balalьq bir jasli bar. Bu jasli kolxozda olqan altь ajlьqqa qadar jaş balalarnь hesabqa almasaq, qalqan jasli caqьnda вytyn ballarnь kendi etrafьna çelв ete вilgen. Jasli вytyn sene вojь rahatlьq kyni japmadan calьşa. Kolxoz idaresi jaslini pek gyzel вir вina ile te'min etgen, jasli mydiri ve terвijeçiler maxsus jasli kursьndan kecirilgen, вunlar hepsi muvaffaqijet sajьla. Lakin kolxoz idaresi jaslini gyzel вina ve kurs kecgen terвijeçiler ile te'min etdim deв, вir daha jasli işlerinen hicde de meraqlanmaqanь kөrile.

Jaslinin icine kirilgeni kiвi kөzge en zijade temizsizlik carpa. Bu temizsizlik en zijade balalarnьn yst вaşlarьnda olqanь kiвi tөşek, jastьq ve tөşek camaşьrlarьnda da pek zijade kөrile. Bunьn seвeвleri jaslide kravat, tөşek, jastьq ve tөşek camaşьrlarьnьn jalьnьz вirer qat olmasьndan seвeв olsa da, ekinçide ise вunlarnьn vaqьtlь vaqьtьnda çuvulmamasьndadьr.

Balalar jaslige kelgen vaqьtda onlarnьn ystlerine kisetmek icyn вirer xalatlarь вile joqdьr. Jasli tarafьndan balalarnь temiz tutmaq icyn ana ve вabalar arasьnda hic вir tyrli anlatuv işleri alьnьв вarьlmaqandьr.

Jaslinin ajrь aşxanasь oldьqь halda jasli icinde pençerelerde canaqlar çajrap, jata. Tьşarьda suvuq olqanьndan seвeв вytyn cьвьnlar icerige tolqan.

Qьsqadan ajtqanda meditsinanьn вytyn isteklerine qarşь ketken, вu qolajsьz hallarnьn вgini almaq icyn calьşqan вir adam joq.

Jaslide sabadan aqşamqa qadar oturqan balalar icyn kynde eki kerre aş вerile. Bu aşlar ise hicde de balalarnьn jaşlarьna ve saqlarьna kөre ujdьrьlmaj. Kolxoznьn syt fermasь olmaqanь icyn jeş balalar icyn kerek olqan sytni вerib olamaj.

Kenede mьnda ajrь olaraq balalar mejdanчasь bar. Mejdancada 90 baла bar. Mejdancada 3 adam calьşa. 3 adamdan вiri mejdancanьn mydiri sajьla. Mejdancanьn mydiri partija a'zasь olmaqnen kөjde вir coqdan coq içtimaij işler. alьв вara,O kөjde вytyn teşkilatlarda a'za olmaqnen вraвer kөj soveti reisinin jardьmcьsь, qadьnlar teşkilatçьsь, kooperatifde teşkeryv komisjasьnьn a'zasь kiвi myhim vazifeler taşьqan son, esas işide balalar mejdancasьnda mydire olaraq calьşa. Halвuki kolxozda вir coqdan coq delegatkalar hic вir tyrli içtimaij işler alьв вarmajlar.

Bytyn kynleri içtimaij işler peşinde gezgen, mejdanca mydiri **Dinislamova** arqadaşnьn mejdancada ne qadar iş japьв olaçaqь belli. Onьn işi sabahlarь mejdançaqa erzaq ketirib taşlamaqnen вite. Qalqan вytyn işler ve 90 balanьn terвijesi icyn eki adam çevaв вere.

Mejdancada hic вir kravat olmaqanь ve onь kerekli deв tanьmaqanlarь kiвi oturmaq icyn oturquc, aşamaq icyn de stollarь jetişmej.

Bөjlelikle sabadan aqşamqa qadar hic вir tyrli eglençeleri de olmadan ajaq ystinde vaqьtlarьnь kecireler.

Bu eksikliklerni tamamlamaq icyn вirinçide kolxoz idaresi ve jasli mejdanca mydirleri çiddij tyşynmelidirler.

Xaвerçi

RESIMDE: Janь—вatrak kolxozьnьn balalar jaslisi 1) Jasli вinasьnьn umumij kөrynişi, 2) Balalar aşdan evvel ellerini çuvalar, 3) Aş aşajlar, 4) Balalar resim cьqartmaq icyn oturalar, 5) Jaslinin udarçь mвrevвijisi Zohre Mamutova arqadaşnьn вala вaqьşь

(Foto Em—Вen.)

DAIMIJ JASLILERNI PEKITEJIK!

Daimij jasliler aqьnьn kenişlemesi ve qavileşmesi, bizim memleketimizdeki sotsializm japьçьlьqьnьn myhim mes'elelerinden biridir. Cynki daimij jasliler aqьnьn kenişlemesinen ana-qadьn her vaqьt hic bir mani'asьz calьşьb, oqub ve şenlenib olьr.

Bala ise jaslinin jardьmьnen jaslide gyzel sotsializm terbijesi ala bilir.

Şimdiki vaqьtda umum Qьrьm daimij jaslilerniq sajьsь— 249 dane olьb 13.165 balanь qaplab ala. Muvaqqat jaz işleri icyn 771 jasli olьb, 25.760 balanь qaplab ala.

1933 senesi dertinçi kvartalda Saqlьq Sьqlav Xalq Komisarlьqьnьn planь myçibi jalьnьz jaz mevsiminde olqan jasli jerlerinden 13281 jerni daimij jerlerge cevireçek. Bunьn icyn bytyn xozajstva, kooperatif ve diger teşkilatlarnьn jasli işleri icyn haqiqij jardьmlarь kerekdir, cynki bu teşkilatlarnьn jardьmlarь olmadan, jaslilerni pekityv haqqьnda hic bir tyrli laqьrdь olamaz, bu teşkilatlarnьn japaçaq amelij jardьmlarь bundan ibaret olmaq kerekdir: Jasli icyn gyzel bina tapmaq, vaqtь vaqtьnda ta'mir etmek, jemeknen ve mebel taqьmьnen mutlaqa te'min etmekdir. Jalьnьz bu şaraitlar doqurьldьqь taqdirde qьşlьq jaslilerniq pekitilmesi haqqьnda laqьrdь etmek mymkin olьr.

Her kolxoz jolbaşçьsь xatьrlamaq kerek ki, o qьşlьq jaslilerni pekitmege jardьm etmeknen beraber, ajnь zamanda ezinin istihsal ve malije planlarьnь da vaqtьnda içra etyvni teşkilatlandьrmьş ola.

Bu mes'elede kolxozçь qadьnlarnьn da reli byjykdir. Her kolxozçь qadьn, umumij kolxoz toplaşuvьnьn, jasliler icyn maxsus fond ajьruvlarьnь elde etmek icyn calьşmalьdьr.

Eger biz bu kesterilgen tedbirlerni elde etersek, jarь-jarьqa jaslilerni jemeknen te'min eter ve Saqlьq Saqlav Xalq Komisarlьqьnьn jaslilerni pekityv xususьndaki kontrol raqamьnь da jerine ketirmişden olьrmьz.

Deren-Ajьrlь

SSSR-de şarq qadьnlarьndan pamuq mutexassьslarь hep artmaqda.
Resimde: agranom yzbek qьzь.

KONKURS

i'lan olьnmaqnen qaldьrьlmasьn: Onа qoşьlmaqan hic bir rajon, kolxoz brigada ve kolxozçь qadьn qalmasьn

KONKRET NETİÇELER ELDE ETİLMESİ TEŞKİLATLANDЬRЬLSЬN

Kolxozlarnь teşkilat ve xozajstvaça qavileşdirmek maqsadь ile nazik kyltura rajonlarь, kolxoz ve brigadalarь arasьnda bytyn işge jaraqan, kolxoz qadьnlarьnь daimij istihsal brigadalarьna 100 prosent çelb etyv xususьnda Qьrьm Topraq Işleri Xalq Komisarlьqь kollegijasь, 1933 senesi sentabr 1-den dekabr 1-ge qadar konkurs i'lan etmege qarar berib, bir sьra şartlar qojqan ve onьn icyn de mykafatlar ajьrqan edi.

Açeba bu i,lan olьnqan konkurs sudaq rajonьnda hajatqa ne dereçe tatbiq olьna bildi?

Sudaq rajonь ozi nazik kyltura rajonlarьndan biri olmaqle, mьnda coqьsь işler qadьn quvvetinen japьla. Qadьnlarnьn işge cьquvlarь her bir kolxozda 100 prosent elde etilgen demek mymkin degil. Faqat onlar arqasьnda sijasij jarьqlandьruv, kytlevij işleri alьnьb barьlmaj. Her iş başlana soqьna qadar bir iş alьnьb barьlmaj.

Bu jazьlqan sozlerni isbat icyn i'lan olьnqan konkurs meselesi çanlь bir faktdьr.

Konkurs ilk i'lan olьnqan vaqьtlarda rajon partija komiteti qadьnlar sektorь, kolxozlarda partija jaçejkalarь ve kolxoz idareleri tarafьndan, Qozь, Qapьsxor, Taraqtaş ve ilaxri kolxozlarda umumij qadьn toplaşuvlarьnda, ajrь brigada ve zvenolarda i'lan olьnqan konkurs haqqьnda anlatuv işleri alьnьb barьlqan ve qararlar qabul olьnqan, amelij işlerge kecilgen, bojlelikle her iş bitgn. Bir daha başlanqan işinin neticesinen ne rajon teşkilatlarьnьn ve nede kolxoz ieşkilatlarь meraqlanmaqanь kerile.

Şimdi i'lan olьnqan konkurs janvar 1-ge qadar uzatьla. Bu bir aj zarfьnda Sudaq teşkilatlarь, başlanqan işlerini çanlandьrmalь, iş nymyneleri kostermek icyn calьşmalьdьrlar.

Xaberçi.

Her bir kolxozçьnь sьqьrlь etyv kyreşi quvvetlendirilmelidir.

„Barmь? joqmь? — bilmejim“

Qapsxor kөji (Sudaq rajonьn da) byjyk kөjlerden biri sajьla. Bu kөj evelde en keride qalqan kөjlerden biri edi. Şimdi ise kolxoznьn, kolxozçь ve kolxozçь qadьnlarnьn byjyk çanlьlьq ile өge doqrь ketgenlerini kөremiz. Kolxozda işci quvvetinin ekserijetini qadьnlar teşkil ete.

Evelden evinden cьqmaqan qadьnlarnьn byjyk bir ekserijeti şimdi kyndyzleri kolxoz tarlalarьnda erlernen beraber norma toldьralar. Aqşamlarь ise oquv evlerinde өz çahilliklerini joq etmek icyn calьşalar. Evelde, çahil hic bir şejnen meraqlanmaqan qadьnlar, bytyn partija sьralarьnda, kөj sovetinde, kolxoz idarьsinde a'za olьb, myhim sijasij-xozajstva mes'elelerini hal etyvge aktif qoşulalar. Kolxozda plan ve normalarьnь toldьrmaq icyn kyreşe bir-birlerini sotsialist musabaqasь ve udarniklikge caqьralar.

Aralarьnda pek coq haqiqij udarçь qadьnlar bar, Ajnь zamanda onlarnьn arqasьnda jaşaqan tenbeller de joq degil. Lakin onlar arasьnda calьşqan, muvaffaqijet ve eksikliklerni kөstergen joq. Bir coq işler japьlqan, brigada ve zvenolar-da ajrь qadьnlar arasьnda, kampanjalar vaqtьnda anlatuv işleri alьnьb barьlqan, ve bir coq myhim mes'elelernin de ystinden atlab kecgenler. Plan myçibi iş japuv joq. Her iş aqьntьnen kete. Japьlqan işler bojьnça hesab joq.

Juqarьda kolxozda işçi quvvetinin ekserijetini qadьnlateşkil ete degen edik. O qadar qadьnlar arasьnda delegat kalar olьb, olmadьqь belli degil. Anlaşьlqanьna kөre onlar bir vaqьtda sajlanqan ve sajlanqanlarnen de qalqanlar.

Delegatka **Vade Kөk Kөz arqadaş** „Meni delegatka deb sajlaqan ediler, sajlavnen qaldь. Men ne japaçaqьmdan xaberim joq olqanь kibi, aramьzda ne icyn sajlanqanlarьnь bilmegen arqadaşlarьmьz daha coqlar“ dej

Kөjde ajrь olaraq partija jacejkasь olьb, jacejkada 25-ge jaqьn kommunist bar. Bunlardan 4 danesi qadьn. Bu partija a'zasь olqan qadьnlar da hepsi işge fajdalanьlmajьb, ev icinde oturqan sojlarь da bar. Kөjde kommonitlernin pek coqlarьnьn xususan jacejka sekretarь **Eskijurtlьnьn** hic de qadьnlar işinen meraqlanmaqanь kөrile. O qadьnlar arasьnda calьşuvqa qadьn işi deb baqa. Jacejkanьn iş planьnda qadьnlarnen calьşuv xususьnda hic bir şej jazьlmaqan ve onь kerekli de tanьmaj. „Men delegatkalarnь asьl ne vazifeleri olqanьnь bilmejim ve onlarnьn bizim kөjde olьb, olmaqanlarьndan da xaberim joqdьr“ dej.

Istiheal udarçь qьzь.

Ja **Eski jutrtь** arqadaş, sen jacejkada bir sekretar olaraqdan, qadьnlar işi partija işi olqanьnь bilmesen, delegatkalarnьn ne vazifeler taşьçaqьnь өgrenmesen, onlarnen calьşuvişlerini teşkilatlandьrmaqnen meraqlanmasan sana ajьb olmazmь? Unutma! kөjde qadьnlar teşkilatçьsь şimdi joqdьr. Oldьqь halda ona jolbaşçьlьqnь kөjde partija jacejkasь japaçaq, ve o teşkilatçьnь da kenardan araşdьrmajьb, өz kөjinizde partija a'zasь olaraqdan, bir işde fajdalanьlmaqan qadьnlardan hazьrlamaq kenede jacejkanьn işidir.

Kөjde eki sijasij mekteb calьşa. Bu tabiij byjyk muvaffaqijetlerden olьb, kөjde komunistlernin өz bilgilerni kөtermek icyn calьşqanlarьnь kөstere. Lakin bu mekteblerde de oquqanlarnь alьb baqaçaq olsaq, qadьnlar hic de joq demek mymkindir.

Bu qolajsьz hallarnьn өgini almaq icyn birinçi nevbetde kommunistler, kөj teşkilatlarь ve rajon qadьnlar şu'besi keregi tedbirlerni kөrmeli, calьşmaq istegen qadьnlar aktifine keregi jolbaşçьlьqnь japmalь. A—va

LŞEVIKÇE REHBERLIK!

Delegatkalar өz halьna вьraqьldь

Sudaq. Otuz kөji Sudaq rajonьnьn вyjyk kөjlerinden olub eki вyjyk kolxozь bar. Her eki kolxozda da işci quvvetinin ekserijetini qadьnlar teşkil ete.

Qadьnlar arasьnda 40-qa jaqьn delegatka bar, lakin delegatkalarnьn jalьnьz adlarь olub, sajlanmaqnen qalqanlar. Hatta teşkilatij toplaşuvlarь bile japьlmajьb, jalьnьz ва'zь kampanjalar vaqtьnda umumij qa dьnlar toplaşuvь ve jaxutda вrigada ve zvenolarda anlatuv işleri alьb вarmaqnen qanaatlanalar.

Kөjde partija jacejkasь oldьqь halda her iş qadьnlar teşkilatçьsь вojnьna qaldьrьla. Qadьnlar teşkilatçьsь ise kөjde вir coq içtimaij işler alьb вara ve ondan qajrь da өzinin esas vazifesi вar.

Şimdige qadar deletkalar arasьnda вir tyrly işnin hesabь olmajьb, her iş aqьntьnen ketse de, delegatkalarnьn arasьnda iş пymyneçileri udarnikler coq. Mesela: delegatkalardan: **Menzade Sulejman, Safie Sulejman, Xatiçe Aвibulla, Açire Usein, Zөre Qurtvaaв, Ajşe Kaleşnikova** kiвi daha вir coq arqadaşlar istihsalda ve içtimaij işlerde aktif qoşulqanlarь jcyn вir qac kerreler mykafatlandьlar. Lakin вunlarqa ve вunlarqa вenzer digөr delegatkalarqa rehberlik japьlmaj, amelij işlerinde jardьm kөsterilmej. Rehberlik olsa, jardьm kөsterilse, delegatkalar coq iş japaçaqlar. Bu rehberlikni artьq teşkilatlandьrmaq kerek.

Otuzçь

PLANSЬZ CALЬŞAMЬZ

Sudaq. Bizim Taraqtaş kөjinde eki kolxoz olьb, her eki kolxozda 25 delegatkamьz bar. Delegatkalarnь teşkilatlandьrqan, onlarqa jardьm kөstergen вir teşkilat olmasa da, onlar вytyn işlerge aktif qoşula ve өzlerinen вeraвer umum kolxozçь qadьnlarnь da alьb keteler. Faqat onlarnьn japqan işleri hesabqa alьnmaj, her iş aqьntьnen kete. Calьşuv planьmьz joqdьr. Majьs ajьndan son hic вir kerre ajrь delegatkalarnen toplaşuv japьlmadь. Partija jacejkasь вunь kөrmej, kөrse de qulaq asьlmaj. Olqan 25 delegatkadan jalьnьz вir qac danesi teşkilatlarqa вaqlandь, qalqanlarь ise вysвytyn kenarda kezeler.

Bizde delegetkalar jalьnьz kampanjalar vaqtьnda qьdьrьla, вaşqa vaqьtlar da ise unutьla. Delegatkalar her kampanja vaqtьnda umum qadьnlar arasьnda вrigada ve zvenolarda anlatuv işleri alьb вaruvda өz aktifliklerini kөstereler. Lakin kytlevij işler alьb вaruvda işlernin plan myçiвi ketmegeni qadьnlarnь işden suvundьra. Bunьn icyn kөj partija jacejkasь delegatkalarьna ajda jьlda, вir kere degil de, sьq-sьq xatьrlamalь ve işlerimiznin plan myçiвi alьnьв вarьlmasьna mes'yl olmalьdьr.

Delegatka

75 JAŞ, 175 EMEK KVNI

Jalta. Bevej Osman. Qьzьltaş kolxozьnьn qart kolxozçьqadьnlarьndandьr. Өzinin 75 jaşьnda oldьqьna вaqmadan, kolxoznьn işinde fa'al suretde calьşa. Baq вrigadasьnda, kyndyzleri jyzym kytygi tyвi вaca,aqşamlarь ise demet вrigadasьnda demet japa

Bevej Osamannьn 33 senesi 1 janvardan dekaвrge qadar 175 emek kyni вar. Buna qarşьlьq 875 ruвle para alaraq, onьn 75 jaşьnda olmasь 175 emek kyni qazanmasьna arar ketirmej, cynki onьn calьşmaqa istegi вar, o, seвevsiz işden qalmaj, ekmek almaqa ketgende вile anda вarьв kelinçeje qadar вir suruq tytynnin demetlev vaqtь sarf olьnaçaqьnь aqьlьndan cьqarmaj.

Simeiz kolxozьnьn kolxozçь qadьnlarь **Bevej Osmandan** өrnek almaq kerekler.

Simeiz kolxozь qadьnlarьna çiddij suretde işge kirişmek kerek

Jalta. Simeiz kolxozьnda bulьnqan 95 calьşmaqa iqtidarlь kolxozçьlarnьn 53 danesini qadьnlar teşkil ete. Bu raqam bizge Simeiz kolxozьnda qadьn emeginin esas jerini tutqanьnь kөstere. Lakin kolxozda bu byjyk quvvetden fajdalanьlmaj, onlar teşkilatlandьrьlmajlar. Bir qac misal:

Nojabr 1-den 2-sine qadar 31 kolxozçь, 16 kynden 2 kynge qadar sebebsiz işden qalalar. Bunlarnьn 20 danesini qadьnlar teşkil ete. netiçede kolxoz byjyk prorif icerisinde. **Partija jacejkasьnьn** katibinden başlab, bir qьsьm komsomol aktivine barьnçaja qadar kolxoznьn teşkilat ve xozajstva çehetinden qavileşmesi oqrьnda kyreşmek degil de, aksine olaraq ickiçiler ve daha bunьn kibi kolxoznьn işine zarar ketirgen ve kolxozçьlarnь bozqan işler ile meşqul olalar.

Oquv udarnigi iş başьnda.

Qadьnlarnьn işge cьqmamalarьnьn sebebi balalarь olmasьdьr, dijeçek olsaq bu da doqrь olmaz, cynki kolxoznьn 40 balanь sarьb alqan bala jaslisi bar. Lakin jaslide 25-26 baladan zijade bir vaqьt olmaj. Açeba ne icyn kolxozçь qadьnlar balalarnь jaslige bermejler? Bu meselę ile ne jacejqanьn qadьn teşkilatçьsь ve ne de kolxoznьn reisi oqraşqanlarь joq, lakin ajrь kolxozçь qadьnlar tarafьndan kolxoznьn pravlenije reisine jaslide balalarnьn gyzel baqmadьqlarь haqqьnda şikajetler olqan edi. Bunь reis arqadaş inkar etmegeni kibi en olmaqanda bu şikajetlernin doqrь olub olmadьqьnь bilmek icyn jaslige bir kerre barqanь joq.

Nojabr 23-de Jalta partija komitetinin byrosь ile rajon kontrol komisjasьnьn prezidiumьnьn qoşuq oturuşuvь bytyn bu hallarqa kerek qijmetni bererek, Partija çezasьnь bergeninden başqa bytyn jolbaşçьlarnь da denişdirmege qarar berdi.

Ymid etemiz, kolxoznьn başьna kelgen janь jolbaşçьlar ile birlikde qadьn teşkilatçьsь da delegat toplaşuvьnьn işini çanlandьrьr, ajnь zamanda jaslide olqan eksikliklernin өgini alaraq, bytyn calьşmaqa iqtidarь olqan kolxozçь qadьnlarnьn işge cьqmalarьna calьşьr. Bu işnin kolxoznь prorifden cьqaruvda byjyk rol ojnajaçaqь şubhesizdir. Xaberçi

Jolbaşçılıq zaif, onı quvvetlendirmeli

Aluşta. Kynden kynge sijasij-medenij talabları toqtamadan ösmekde olqan emekdar qadınlıqnın, jerli teşkilatlarnın plan myçibi iş alıb barmalarına byjyk ihtijaçları bardır.

Bizim rajonda qadınlar arasında calışuv unutılıb qalqan noqtalardan birisidir, cynki qadınlıqnın bu kynde sot. japıçılıqında ojnaqan byjyk roli nazarqa alınıb, onlarnı xozajstva planlarının içrası oqrında jalnız kytlevij-anlatuv işleri ile qanaatlenib, daha zijade teşkilatlandıruvqa ajrıça ehemijet berilmegeni köriledir.

Köj partija jacejkalarının byjyk bir ekserijeti qadınlarnı partija direktivalarının içrası oqrında mobilize etiçi qadın teşkilatlarına daimij konkret jolbaşçılıqnı japmaj ve amelij jardımnı köstermejler.

Jaqınlarda olıb kecken rajon qadınlar aletı bunlarnı bir tamam mejdanqa cıqardı. Bu sletda sözge cıqqan „Quru-Özen" köji qadınlar teşkilatçısı şöjle dej:

Partija jacejkası maqa hic bir jardım kostermej, dakladnı hic bir kere dinlemedi, qadınlarnı bir işge ajıroanda jollaqanda menden soramaj, razlaşmaj.

SVT sovxozı qadın teşkilatçısı, **Paratujeva arqadaş,** „bizim partija kacejkası menim calışuvımnen hic de meraqlanmaj, bir jardım köstermej. Bytyn işlerni özim bilgenim kibi japam. Işci komitemiz partija a'zası olaraqdan, menim ile baqlanıb, maqa jardım köstereçegine, maqa hic bir şej ajtmajıb bir bitaraf qadınqa qadınlar arasında iş alıb baruvnı havale ete dedi.

Mına bizge ajrı jacejkalarnın qadınlar arasında calışuvqa qıjmet kesmediklerini acıq köstergen çanlı faktlardan ba'zıları.

Bunın netiçesinde her ne qadar qadınlar arasında medenijetge doqrı byjyk adımlar atılsa da, bir sıra medenijetge aks hallar, hareketlerde hykym syrgeni (xırsızlıqda bulunuv çahillik ilax.) közge carpa.

Bu xususda Şuma köjinden **Edije Memet.** arqadaş, „qadınlarnın sijasij-medenij sevijeleri ketdikçe jyksele, lakin daha bozuq fikirlerge qapılqanlarda

Baqcasaraj 1-numerolı bala jaslisinin mydiresi İbrahimova arq.

joq degil, cynki bizde eskinin asabalıqlarınen, adetlerinen, kyreş keregi kibi devam etdirilmej" dedi.

Haqiqatda bizde bir coq köjlerde medenij quvvet sajılqan, doqtır—feldşeritsalar, oçalar, jasli xadimleri, agronomlar kenarda qalıb qadınlar arasında ceşid mevzu'lar xususında anlatuv işleri alıb baruvda fajdalanılmajlar.

Qadınlar arasında çahillikni bitiryvge de ajrıça ehemijet berilmegenini, oçalarnın bu mes'elelerge suvuq baqqanlarını **Azamatova** (Uluözen) ve başqaları da qajd etdiler.

Nihajet **Emirova** ve daha diger arqadaşlar tarafından, qadınlarnın sovet seksijalarında, içtimaij işlerde az çelb olunuvları, delegat toplaşuvlarının calışmadıqları, ba'zı köjlerde emek teşkilinin zaifliqından sebeb qadın emeginden 100 prosent fajdalanılmadıqı, jaslimejdancalarda olqan eksiklikler, erzaq ve aşlarnı jaqma etyv kibi qolajsız hallar yzerinde şöjlenildi.

Bytyn kolxoz—sovxoz partija jacejkaları bunlarnı nazar i'tibrqa alıb, bu vaqıtqa qadar jaşab kelgen plansızlıqlarqa, nizamsızlıqlarqa açele nihajet bermek, kyndelik alıb barqan işlerine qadınlar kytlesini xususan delegatkalarnı keniş suretde çelb etmekle, qadınlarnın sotsialist japıçılıqına daha zijade aktiflikleri elde etilmelidir.

S. Ametova

Ismi bar, cismi jok degeni budır

Jalta. Qızıltaş köjinde 2 byjyk odalı, çam sofalı bir binada bulınqan ve oquv evi adını taşıqan medenij oçaqnın mydiresi olaraq, 6 ajlıq oçalar kursını bitirip çıqqan bir komsomolka calışa. Daha doqrısı calışa degil de, xalqnen beraber o da kirip çıqa.

Oquv evi janında hic bir tyrli tögerek, hic bir tyrli mekteb joq. Oquv evinin hatta umumij bir planı bile joq. Diger köjlerde izbaclar haqqında söz ketgende „onın vazifesi qarını acıp japmaq" dej turqanlar. Mında o da joq. Qarını xalq ketken son beklemek, aqşamları ise acmaq bile adet degil. Qarımız acıq törimiz boş degeni kibi, oquv evinin qarısı ve pençereleri geçekyndyz acıqdır. Mydire adını taşıqan ve bu iş icyn kapik alqan arqadaş ise en olmaqanda qarını bile beklemej.

Oquv evinin sofasında bir pianino, icinde diger bir pianino daha bar. Matteessyf bunlarnın herv ekisi de boazlıqan, xırpalanqanlar. Kitab şkafının icinde bajaqı bir kitablar bar. Lakin onlarda qarma-qarışıq. Kitablarnı ystlerindeki toz coq vaqıtdan berli onlarqa el toqunılmaqanını kösterip turalar. Gazeta, zurnallar tesadyfi kyzel jatalar. Onlarnı çıjqan, toplaqan ve oqutqan kene de joq.

Bytyn kolxozçıqiklernin ve bu çymleden kolxozçı qadınlarnın medenij talabları kynden-kynge degil de, saatden-saatge esgen bir devirinde ve biz o talablarnı tam man'masıle hanatlendirmege borçlı oldıqımız bir vaqıtda, Qızıltaş kibi byjyk bir köjnin oquv evinin ve onın mydiresinin bejle bir vazijetde vazijetde qalmasına hic de mejdan berileçek hallardan degildir.

Artıq ismi bar çisimi joq kibi bu fena halnın öjini almalı. Köj soveti ve partija jacejkası bu oquv evine en olmaqanda birer kerre kirerek, ondaki halnen jaqından tanış olmalı ve derdine deva bulmalıdırlar. Köj soveti ve partija jacejkası oquv evinden pek uzaqda degillar de. Uzaq olmaqanlarnı işnen köstermelidirler.

Jalta maarif idaresi Qızılaşt oquv evinin mydiresine bergen kapiklernin ne icyn bergenini, bir aqıloa ketirse, coq jaxşı o olır edi.

Mysafir.

REISNIN SABIRI NE DE COQ EKEN

Sudaq. Bizim köjimizde (Otuz) 1930 senesi 30 adamdan ibaret bir naqış arteli mejdanqa ketirilgen edi. O vaqıt artelimizde jolbaşçılıq ve calışuv şaraiti gyzel oldıqından sebeb, artelimizde calışmaq istegen haveskarlar pek cod edi. O vaqıt bizim sajımız ta 50-ge jaqın çıqqan edi. Şimdi ise jalnız 12 adam qaldı. Ilk acılqan vaqıtda kirgen adamlardan jalnız 5 adam qaldı. Biz şimdi bu qadar az adamnen iş planlarımızın da toldırıp olamaj, hykymetge borçlı qalamız.

Mesela: 1933 senesi icyn kecgen 3 kvartal planlarımız tolmajıp qaldı. Dördinçi kvartal sonında 1000 komplekt bermek kerek edi, daha jalnız 100 komplekt japa bildi.

Bu iş icyn bizim reisimiz zerre qadar rahatsız olmaj. Bytyn 33 senesi boji hic bir kerre artel aozalarının toplaşuvları olmadı. Aramızda kytleyij işlernin namına bir iş japılmaj Aramızda sotsialist musabaqası udarniklik işlerinig jalnız adı qaldı.

Bir vaqıtlar sijasij jarıqlandıruv işlerini alıp barmaq icyn qızıl köşemiz bar edi, şimdi onda adamlarımız ketip bitgen son artqacılıq etgen istihsal aletlerimiz toldırıldı; icine yrymcek jnvasından sebeb kirilgisiz olıp qaldı.

Tabiij bejle qolajsız hallar bizim artelimizde daha coq devam eteçek olırsa, bundan ne hykymetgeve ne de artel a'zalarına bir fajda çıqmaz. Onın icyn artelimizge kerek olqan jardımlar japılmalıdır.

Emine.

Qadınlarnı mydafa'a işine çelb etmeli

Oktabr inqilabı qadınnı daimij huquqsızlıq ve qapavlılıqdan qurtardı, ona bytyn emekdarlarle bir sırada sotsialist japıçılıqında, memleketni idarede iştirekge imkan berdi ve emekdar qadınlarnın, kendi azadlıqı oqurında oktabr inqilabı, bolşevikler partijasına ne qadar memnyn olqanlarını biz kördik. Binlerle qadınlar, Sovetler memleketini mydafa'a eterek, grajdan çenkleri çebhelerinde iştirak etdiler. Leningradnın mydafa'asında qadınlarnın kendi qardaşları ve qoçaları ile birlikde Lenin şeherini, bu oktabr inqilabı isitadelini, Denikin bandalarından mydafaaqa cıqdıqları vaqıt unutılmaz bir vaqıtdır.

Işci sınfı ve kolxoz köjlyligi kendisini bolşevikler partijası ve başında Stalin arq. olmaq yzre onın MK-nin jolbaşçılıqı altında, sotsialist japıçılıqındaki muvaffaqijetler, qadınnı sotsialist japıçılıqına daha zijade celb etmege imkan berdiler. Kolxoz japıçılıqında qadınnın röli byjykdir. Biz şuna myvaffaq oldıqki jalınız kolxoz emegine umumijleşdirmek degil de, qadınnın kolxoz quruçılıqı postlarına (brigadirler, kolxoz reisleri ve ilax.) az qadınlarnı ileri syrmedi, faqat şimdige qadar qadınlar genylli çemijetler işine bilxassa Osoaviaxim, Qızıl-Xac kibi byjyk ve esas çemijetlerge pek zaif çelb olındılar. Osoaviximde bu işge ba'zan qijmet kesmegenlerine şu fakt şahidlik ete bilir. Osoaviaximde qac dane qadın a'za olqanının hesabı bile joq ve mudafa'a işi ile qadınlarnı sarıb aluv bys-bytyn aqsamaqda.

1933 senesi zarfında Osoaviaxim sisteminde instruktor nışan atıçılar olqanı 60 adam hazırlanqandır, harbij ta'limnin kytlevij sojları ile ise hepsi 2.500 adam cılqanıb alınqandır. Bu ehemijetsiz raqamlar memleketni mydafa'aqa hazırlavda qadınnın röline hic de qijmet kesmegenlerini köstereler, bu iş ile qadın sektorları oqraşmaqa börçlıdırlar deje hasab eteler, fakatlar ise Osoaviaximnin mudafa'a işinde qadınnın röli byjyk olqanını köstereler, bu ise şunı xarakterize ete. PVO Osoavixim nacalnik hej'eti arasında, orta nac. Hej'eti arasında 3 qadın bulına, öz-özini mudafa'a guruppalarda baş olaraq 23 adam, PVO-nın ucastka ve unitar komandalarında—529 adam, sanitar komandasında—169 adam bulına, bu raqamlar jeterlik degil, lakin onlar memleketni mydafaaqa hazırlavda qadınnın iştirak etmesi kerek olqanını xarakterize eteler. 1934 senesi hazırlavnın xususij körinişleri mutlaqa şunlar olmaq kerek: telegrafistler, telefonistler, kitab xane mydirleri, xoz.-administratif işi bojınça kurslar, avto-naqlijat işleri kursları. PVO-komandaları bysbytyn qadınlardan toplanmaq—hazırlanmaq kereklerdir. Strelkovoj sportı ile qadınlarnı mutlaqa cılqab almaq kerekdir, lakin bu işler xususında qadınlar arasında mutlaqa byjyk anlatuv işleri alıb barmaq kerekdir, bunın icyn byjyk mes'ylijet partija, komsomol ve Osoaviaxim jacejkaları yzerine tyşer, cynkj biz öjle air vázijetge malikmiz ki, qadınlar, bilxassa milij rajonlarda daha Osoaviaximnin ne olqanını bilmejler, ondan da qajrı bu qadın işi degil, bu harbij iş ile oqraşmaq erkeklernin işi deje hesab eteler, ajnı bunın kibi jacejka qadın aktivinin hazırlıqı olmaqanı icyn böjle hallar mejdanqa kele. Eger 1932 s. jacejka qadın aktivi 2.530 adam hazırlanqan olsa, 1933 s. birinçi jarısında ise jalınız 361 adam hazırlanqandır. Bytyn quvvet ile jacejka qadın aktivi hazırlav yzerine calışmaq, qadınnı rehber Osoaviaxim işine qorqmadan ileri syrmek, bu bytyn partija ve osoaviaxim teşkilatlarının en jaqın vazifeleridir.

Bilxassa, kendisinde 53.391 a'zadan 28.305 danesi ja'nij 53,1 prosent qadın olqan Qızıl-Xac teşkilatında qadınnın roli byjykdir, faqat burada da ROKK a'zası qadınlar ile, bilxassa millij rajonlarda iş fena qojulqan, bunın haqqında, Qızıl-Xacnın bytyn amelij işleri (med. sestralaroa berilmek kerek oldıqı vaqıt' Qızıl-Xac tatar a'zalarının 9308 alcaq raqamlı olqanı şahidlik ete, buradan ise Osoaviaximde olqan ajnı vazifeler aqıb cıqa—onsız bu teşkilatlarnı qavilemek mymkyn olmaqan jacejka qadın aktivini hazırlavdır.

P. Ja

Dekabr ajь perelom doğurmalь

Jalta rajonьnda qadьn zurnallarьnь tarqatuv işi soŋ dereçe geride qala. Bu meselege rajon partija komitetiniŋ qadьn işleri sektorь kerek ehemijetni bermegen. Sojuz pecatnьŋ Jalta daki şu'besi de bu iş etrafьnda hic calьşmaqan. „Qadьnlьq sotsializm jolьnda" zurnalь 460 nusxa jerine ançaq 92 nusxa, „Rabotnitsa"—120 nusxadan 87 nusxa, „Krestijanka" 10 nusxadan jalьnьz 1 nusxa darqatlьdь. Bu Sojuzpecatnьŋ qadьn ve bilxassa millij matbuatnь darqatuv işine opportunistçe janaşqanьnь kөstere.

Rajonda hic bir kolxozda zurnalqa daimij suretde abuna toplav işini alьb barmaq icyn aktif kolxozçьlardan kolxozçь qadьnlardan ajrьlqan darqatьçьlar joqdьr.

Partija jacejkalarь janьnda bulunqan qadьn teşkilatçьlarь ise degil bu xususda delegatkalar ve kolxozçь qadьnlar arasьnda anlatuv işi alьb barmaq, kendileri bile zurnalnь almajlar. Misal olaraq Qьzьltaş, Alupka, Ajvasьl qadьn teşkilatlarьnь kөstermek mymkindir.

Jalta kibi byjyk ve millij bir rajonda qadьn matbuatьnьŋ bilxassa „Qadьnlьq sotsializm jolьnda" zurnalьnь darqatuv işini şimdiki halьnda qaldьrmaq sabьr etileçek hallardan degildir.

Jalta rajon partija komitetiniŋ qadьn sektorьndan, Sojuzpecatnьŋ Jalta şu'besinden dekabr ajь icerisinde berilgen kontrol raqamьnь realize eterek, 17-nçi partija sijezdine yzerlerindeki lekeni taşlamalarьnь istejmiz. Rajon partija komitetiniŋ qadьn işleri sektorь myşavere caqьrьb Sojuzpecatnьŋ dinlemek ile matbuat darqatuv işini өly noqtadan qьbьrdatmasь icyn amelij jollar sьzdь. Şimdi oñь өmyrge kecirmege bytyn quvveti ile kyreşilirse Jalta rajonь bu işde ileri ketgen rajonlar sьrasьna cьqar.

Zekije.

Maqsud Sulejman

Sivaş xatreleri

Endi kөpden
Esmij edi
Erkelengen
Sьçaq kelgen jaznьŋ jelleri!

Tolь edi
Өli insan, granatlar parcasьna
Perekopnьŋ tuzlь cөlleri
Unutmadьq
Nojabrnьŋ salqьn kelgen
Kyreş tolь
Kyndyzleri giçesini.

Proletarnьŋ
Istekleri hall olьnqan
Byjyk Data
20-nçi senesini
Tuzlь Sivaş
Kөp qurşunlar
Kөp kişiler bataqlьqь
Boldь ebet,
Tuvqan jurtnьŋ
Bolşevikler quçaqьna
Kirmesine.

Coq pagonlь
Duşman kөtek aşaqandьr
Jaş Qьrьmda
Işci-kөjli hakimijetin
Ebet hykym bermesine.

Toldь endi 13 sene
Perekopnьŋ
Azad bolqan deren sivaş
gөllerine.

Qara dostьm!
Qamcь aşab
Xor jaşaqan fuqaresi
Kolxozlaşdь
Sotsialistik bolşevizm cөllerine
Barsьn bizge
Kyreşlerden xatre qalsьn
13-nçi
Iftixarlь dygynimiz.
Kolxoznikni
Hallь-barlь hem sьqьrlь
Etmek icyn
Kyreş ketgen bu kynimiz

Oşekci AJŞE

Jazqan *Ç. Qafarof.*

Resimler, ressam Uorfolomojefnin.

(Dvamь. Başь kecgen №-de).

Kyneş Ajpetronьn arqasьna coqdan kizlengen olsa da, acьq, temiz kөkge urunaraq, onьn quввesi kenarьnь өz allьqьnen вojaqan... Bu gyn taвiatnьn sirek kөrylgen en dilвer, çilveli вir aqşamь, ne aqşamnь ve ne de giçeni qaranlьq qaplajamajaçaq kiвi. Cynki kyneş вatьnьn derinligine kөmylyв de өzini al ve kөgyldirim tysli şavlesini өzi peşinden cekyв de ufuq derenliginde qojurumtь qara jarьm halqanь kenişletdikçe ekinçi ufuqda, kyn doquş ufqьnda janь ajdьn вejaz, son sarь ve netiçe acьq qьzьl jarьm quвве asьl olmaqda, o deniznin derenliginde өz quввesini tezliknen kenişlendire...

Nefize, qьzь Merjemnin janьna alaraq вaqlar arasьndan kecyв jalьdaki qajalьqlar janьna kelgende, ufuqnьn sьrь artьq acьlqan, sarьmtь jyzli aj өz kevdesinin dөrtde ycini denizden qaldьraraq, onьn yzerine kymyşden jol teşөmege вaşlaqan edi.

Nefize dalqьn.... merjemcik өzinin keskin kөzlerinen calьlar tiвini jaqlaşdьrьв:

— Ana! Baq Qьrьm saqьz cecekleri artьq juqlajlar...—demesi Nefizeni ujqudan ujatьr kiвi ajьndьrdь, qьzcьqьnьn aqşam qaranlьqьnda вile Qьrьm saqьz oduvanciklerinen oqraşmasь onь kylymsiretdi—Jaxşь qьzьm, jarьn hava kyneşli olaçaq onlar acar sizni вeklerler....—sөzinen Merjemni өz janьna caqьrdь.

Hava jelsiz, tьnьç olsa da, deniz jenede sakinleşmej, dyn kiçeki jelnin tesirinden qalqan, jorqun dalqalar jene de arsьzlana, jalьdaki qajalarqa oqtala, lakin onlarnьn sert kevdelerine urunaraq kөpyklenyв darqala, ufaq taşlardan acuvьnь cьqarmaq icyn onlarnь вiri вirine qarьşdьruв өrselendire gerisine cekile....

Nefizenin Merjemnen sөzi qьsqadan kesildiginden o, şimdi jenede dalqьn... onьn kөzleri dalqalarqa tikilgen gyja onlarnen sөjleşmek, qafasьnь sьrlatqan tyşynçelerni dalqalarnen pajlaşmaq istej edi.....

Şimdi dalqalarqa qrurnen вaquв da onlarnьn өz kevdesine uruluв manasьzça parcalanьв daqьlmalarьnь rahatlьqnen qarşьlaqan qaja, Nefisenin diqqatьnь өzine cekdi....O, şimdi qaja ystynde oturuв вu halnь sessiz, soluqsьz sejr eterken:

— Ax ne qadar gyzel, keşki mende вir qaja olqajdьm... Oqtalmalar, hyçymler... Omyrnin inçitmelerini dujqusьz, ifranmadan qarşьlasa edim...—fikri onьn kөzi өgyne вir filma şekili kelyв tikile....

Өzini joqlaj, вarlaв вaqa: —

— Meni manasьz dalqalarnьn hyçymi qapaçaq, savraçaqlarmь? Joqsa mende de o hyçymlerge qarşь turarlьq taqat, qajret вarmь?...

Nefize, dalqa ve qajanen kynneşyв өz өzine olqan вu soravnьn çevaвьnь araşdьra, usta вir resimçinin ceвer furcasьnen cizilgen en muvaffaqijetli levhalarqa kyneş olaçaq qaşlarьnьn arasьnda hasьl olqan qatlancьqlar onьn ne qadar вir israrnen tyşyndiginin kyzgysi olmaqdalar...

O, daha вir saat evvelsi, işden вoşanьв evine kirdigi vaqьt өzini qarşь alqan ve oluв kecgen

hallarnь xatьrlaj, daha doqrьsь zaten onьn mьjьnь jorub turmaqda olqan bu titislik onьn közi ögynde çanlь bir levha kibi tikile, onь boşamajlar... Nefize onlarnь, şimdi tabiatnьn rahatlьqqa, aqşam sakinligine atьldьqь, ьmtьldьqь bir vaqьtda özi icyn en tatlь, zavuqlь eglençeni başqalarьnьn rahatьnь bozmaq, hic bir manasьz qaqmaq, sökmedke körgen ve bundan ajrьm bir lezet alqan saruş kibi hep capqьlьb turqan dalqalarqa benzete, ona kyja denizni de rahat braqmaqan kemallar, Ajşeler var kibi kele edi.

Bugyn işden kelgenede, közlerini qan basqan, jyzinde insanlьqdan zijade zьnçьrda ьrьldab turmaqda olqan baraqnьn tasviri körylub turqan Mustafa onь:

— Jenede tatlь sözinen meni aldatmaq istejsinmi?... Hepsini. Hepsini ajtdьlar... Qahpe.... qannçьq... Söjle... doqrьsьnь söjle!. Xalilnen... —sözlerinen qarşь aldь.

Nefize icyn bu qarşьlav, bu sözler beklenilmez hal degil edi. Bygyn Çemilenin ona söjledikleri Nefizege her şejni ap ajdьn köstergen edi...

Nefize özinde, özininde beklemedigi bir qattьlьq sezdi. Her keresinde oldьqьna aks olaraq tatlь sözlernen Mustafanь „jatьşdьrmaqa“ ьmtьlaçaqь jerde, sesini cьqarmadan onьn közlerine kyja bebeklerinin icine soqulurçasьna baqdь. Bu baqьş hem acuv, hem de—ej bicare insan... jazьq erlik sьfatьna, ojunçaqsьn... fьrьldaqsьn zavalli Mustafa—dereçesine jarь açьnuv manalarьnen tolь edi...

O, şimdi qaja ystynde oturьb, bu hainь sessiz solьqsьz sejir ete...

Mustafanьn tyşynçe, ojlanuv organlarь jutdьqь alkogolnьn tesirinden bir qat daha kytörleşdiginden, onda Nefizenin baqьşьndaki manalarnь cezeçek quvet qalmadьqьndan, şimdi bu baqьşdan o; özinçe netiçeler cьqara...

— Demek susasьn!... ajtmaqa sözin joq... Jalanlarьn, tatlь jeminlerin hepsi bitdi... —Mustafanьn jyzinde aqьlsьzça acuvnь mьsqьl, xorlav kylkyleri denişdire edi...

— Jalan ajtmadьm, ajtmam da!.. Lakin Mustafa men seni açьjьm, ne qadar baxьtsьz, tar tyşynçeli adamsьn... ajaqьnь degil, başьnь da qapqannьn syri tişleri açuvsьzça qьsdьqь, kemirdigi halda sen ujqunsьz, xalq kylkysi olmaqnen oqraşasьn.

Mustafa, qarşьsьnda her vaqьt bojsunub turqanь köryb alьşdьqь Nefizeden cьqqan bu sözlerge inanaçaqь, onь söjlegen Nefize Nefize oldьqьna ьşanaçaqь kelmej — şaşmalab qaldь...

— Evet „xalq kylkysi oldьm“, „qapqanqa tyşdim“... Ja bunь kim japdь... Kim? Kim!.. Sen... Xalil degilsinizmi?...

Her tyrly ses ve hareketnin manasьz olqanьnь körgen Nefize, daha zijade devam etdirmek ve tekrar söz qajtarmaqnьn manasьz, jersiz oldьqьnь ve aks taqdirde daha cirkin netiçeler beklemek mymkin oldьqьnь hisabqa alaraq susdь...

Mustafa, Nefizenin susmasьnь özi icyn jeniş ve öz sözlerinin doqrьlьqьnь tasdiq anlab:

— Ket bari... körynme... Joqsa şimdi...

Zaten, bu sözlerden, qьcьrmalardan bir şej anlamajub pençire janьnda şaşmalab turqan qьzь Merjemciknin elinden tutub qapьqa doqrьlqan Nefize; Mustafanьn son sözini eşitmeden qapьdan tьşarь atlaqan edi.

Işte Nefizenin mьjьnь kemirgen ve dalqalar, qajalar arasьnda tekrar, tekrar çanlanub huçumlegen levhalar bu, olub kecgen hadisenin çanlanmasь edi...

Nefize oturdьqь jerde Merjeminiη başьnь quçaqьna aldь, uzaqlarqa, ajnьη kymyş deηiz ystine tөşedigi tar kilimden jol boјьnça ufuqnьη uzaqlarьna kөzini tikdi...

Şimdi onьη dimaqьnda qajnaşqan fikirler, tyşynçelerde өz kөlemini kenişletgen, olarda uzaqqa, Mustafanьη titislengen sьrajь, manasьz sөzleri ramkasьndan sьquв daha derenlerge dalqan edi.

— Ne qadar ajьв... Ne qadar manasьz... Açeва men ve menim kiвilerniη mьjь, energijasь ve nihajet вytyn barlьqь ve вir qadьn olaraqdan çьsmь, teni nafile, boş jerge ifranmaq, tozdьrьlmaq, nihajet qajьв olmaq kerekmi? Men de ve menim kiвiler de insan degilmizmi? Nicyn men kolxozda, zvenomda tekmil insan, tegiz haqlь insan oldьqьm halda, nicyn, nicyn evde, xoranda da, şaxsьj jaşavьmda meni soηki insan, jaşamaq icyn mutlaqa вaşqasьnьη kejfine ujmaqa, jerli, jersiz boјьn egmege borьçlьman!...

Nefize kөzini ufuqnьη derenliklerinden aldь deηiznin şuvultьsьnь ajnenni kiвi dinleв, anasьnьη вaqrьna вaşьnь soquв da kөzleri juqu mamurlьqьndan syzile вaşlaqan Merjemnin mannajьndan өpdi... Lakin вytyn вunlar Nefizeniη вaşьnь evvelki tyşynçelerden qurtaruв, yzyв alamajlar...

Nicyn?... nicyn—soravlarьnь Nefize өzliginden tekrarlaв ona çevaв araşdьra, işniη icinden sьqmaq, tyşynçelerini tajandьrmaq icyn qavij вir noqta araşdьra...

Bytyn вunlarnьη seвeвçisi kim? Kemallar Ajşelermi—Nefize вu netiçegede qail olamaj, cynki onlar temel seвeв degil, cynki onlar jaşamaqda, mejdanda olqan umumij вir halnьη qozqajьçь ve вu halda ise, jalьnьz çinajetçe, alcaqça, en aşaqь вir jalançьlьqle qozqajьçьlar...

— Elвet şaj qurulqan... eski dynjanьη qurulьşь, cyryk mirasь, insanlar jaşajьşьna siηyв qalqan вir miras—Nefize kyja вu sьrmaşuв qalqan tyjymniη ucunь tapar kiвi oldь.

Lakin Nefizeniη tyşynçeleri вunьnle azalmaq degil de, daha zijade myrekkeвleşe... Jaxşь eskinin mirasь... Siηyв qalqan miras olsьn... O

Jenede siz meni aldatmaq istejsinizmi?.. Hepsini... Hepsini ajtdьlar...

өjlede qalaçaq jaşajaçaqmь?... Eskilik tamьrьndan qөparken onьη вu pьtaqь qalaçaq, tamьraşaçaqmь?..

Nefize deren kөkys kecirdi... onьη jyzinde şimdi qrasvet, keder tyşynçeleri jerine haqiqij, вir tyşynçe, Nefizeniη tek şaxsij өmrynen вaqlь olmajuв da umumij, keη kөlemle вir tyşynçenen oqraşuv alametleri pejda ola вaşladь...

Nefize өzinde o qadar deren fikirlerden qurtuluв sьqaçaq, өzine qandьrьçь netiçe sьqara вileçek quvvet вulamaj; вunьncyn de nasьlda olsa өz вaşьndan sьqarmaq, daha doqrьsь ondan qurtulmaq istej...

— Qurtulaçaqьm... qurtulaçaqьm... cynki eskiniη вundan daha quvvetli, daha azaвlь miraslarьnь jьqqan quvet, onlarnьη jerine insanlarqa вaxьtlьlьq вeriçilerni ketirgen ve ketirmekde olqan quvvet mutlaq вu cyryklik... eskiniη вu mirasьnada nihajet вereçek... Lakin kyreşmek, toqtalmadan kyreşmek, ьmtьlmaq, capqalamaq kerek... —Nefize dalqalarqa qulaq saldь... ajnьη вol jarьqьnda olarnьη kөpyrintileli daha şьrnьqlь ola вaşlaqan edi...

— Nefize sensinmi?...

Nefize seskendi, ezinin dalqınlıqından sesnin ne tarafdan kelgenini bile qararlaşdırmajıb etrafına baqındı...

— Merhaba Nefize!..

Şimdi özinden qac adım uzaqlıqda turmaqda olqan kelgenin Xalil olqanını anladı... Lakin ona bir kerreden; kyja Xalil bytyn vaqıt şu jerde turub onun tyşyngenlerini dinleb eşitgen kibi keldiginden Nefize özinde bir sıqındı tujdı ve:

— Xalil sensinmi? Janı keldinmi?... —onın sonki sözi, özinin şeklendigi tyşynçesini joqlab baqmaq icynmi, jaqsa abdıradıqı icynmi, ne icyn oldqını özi de qararlaşdırmadı; jalnız onın jarsiz oldıqını bir kerreden anladı...

* * *

Mustafa; Nefizege huçumnen... „joqsa seni...“ deb sözinin sonına cıqmadan onın Merjemni janına alub qarını qapajaraq uzaqlaşdıqını körgenimen, köterilgen qolı aşaqı tyşdi. O şimdi olub keçgenlerden hic bir şej anlamaj kibi abdallanıb pençirege janaşdı...

Mustafa artıq özinin sezilmedigine emin olqandan son... qaja artına jerleşdi.

O; Nefizenin yzerine hyçym ve aqızını rast kelgen xorlajıçı sözlerni ajtmaqle kyja sabahdan, daha doqrusı Kemalnın ketirdigi şişeler ve qızıl taxta, Xalil laflarından sonboqazına tıqılıb turqan laflarnı sejlegenden özinden bir boşlıq tujqan kibi oldı, alkogolnin „çesaret ve jyrek beriçi“ quvveti de azalqan edi.

O birden esini toplar kibi oldı, kynçilik onı tekrar menlik tyşynçeleri qapladı...

— Qajda ketdi... Ja şimdi doqrı Xalilnin evine ketse, „artıq men butynile seninim“ dese—sikyntılıq vaqıt icinde Mustafanın mıjını qıcıqlaqan bu tyşynçeden onın teni titredi, qanı başına hyçym etdi; o şimdi sanki Nefizeni Xalilnin quçaqında köre edi.

Bıçaqını omuzına alub, haman qapudan tışqa atladı, lakin qajda baraçaq, ne japaçaq edigini özi de bilmediginden toqtaldı. Onın tyşynub tapa bildigilik şej; şimdi haman Kemalnın evine barmaq, „çesaret köstermek„ icyn biraz icmek, sonra Xalilnin evine barıb bytyn „masxaralıqarnı„ mejdanqa cıqarmaq oldı. Bu fikrinden özi de qanaatlendi... Kemallar ise daha zijade qanaatleneçek ve quvanaçaq ediler... Cynki messele mejdanqa cıqqandan son Xalil de pajını alaçaq edi... Mustafa jarı capar bir tezliknen Kemalnın evine taba jöneldi. Onın közleri ketdikçe daha zijade qanıqa ve acuvı qabarmaqda... Tamam orta jolnı kecmekde eken, aşaqıda baqlar arasında jolcıqqa Nefizenin qırmızı javlıq başını eşledi. Mustafa birden toqtaldı, jyreginin carpması bir qat daha artdı. Nefisenin baqlar arasındaki jolcıqdan jalıqa doqrı ketmezi Mustafanın planını baltaladı. Cynki o, Nefisenin Xalilnin evine ketmegenini öz közinen körmekde edi...

— Qajda?.. Qajda kete!.. Mustafa öz özine bu soravlarnı bere ve özinin ne japaçaqını qararlaşdırmaqa tırışa.

— Joq!... Aldanmam... bu şajtanlıq... kyndyzden qararlaşdırılqandırlar... Jalıda rast kelmek...—Mustafa haman aşaqı jolcıqqa buruldı,

aqaclar arasьna taldalanuв özini Nefizeden saqlajaraq onьn peşinden ketmege вaşladь...

Nefize, Merjemcigini вaqrьna вasьв da özinin deren tyşynçelerine daldьqьnqan janaşasьndaki qajanьn ardьna kelyв pьsqan, jyreginin carpmasь ve talaşьndan mьqlaşqan nefesini tutmaq, javaşlatmaqnen cekişmekde olqan kölgeni sezmedi.

Mustafa artьq özinin sezilmedigine emin olqandan son вytyn diqqatьnь Nefizege ceviryв qaja artьna keregi kibi jerleşdi... juvasь aqzьndan cьqmaqda olqan sьcannь qacьrmadan fursatsьz avlajaçaqьnь ьşanqan atik mьşьq kibi hazьrlandь. Cynki o; вygyn mutlaqa avьnь jaqalajaçaqьna, ja'nij az vaqьt son Nefizenin janьna Xalilnin keleçegine ьşana ve onьn haqqьndan kelmek ikcyn avьcь icinde jumruq qadar taşnь вyjyk muqajьltьqnen sьqmaqda.

Nefize ise qьвьrdanmadan Merjemini вaqrьnda tutuв turmaqda devam etdikce, вir tarafdan deniznin salqьnьndan, Mustafanьn вaşь ajdьnlamaqda, diger tarafdan da Nefize ve qьzьnьn aj ve tabiatnьn вaşqa körynişleri qarşьnda gynahsьzça oturmalarьndan özinde вyjyk вir qolajsьzljьq, viçdan aqьrlьqь dujmaqda edi ki, onьn elinde hazьr tutdьqь taşda coqdan вoşanьв jerge juvarlanqan edi...

— Joqsa javaşdan cьquв söz qatmalьmь... evge qajtmasьnь teklif etejimmi?...—fikirlerinen oqraşmaqda olqan Mustafa:

— „Nefize sensinmi?"—tavьşьnь eşitkeninen haman diqqatьnь ses kelgen tarafqa cevirdi ve jolcьq ystinde Xalilnin turqanьnь körgenimen onьn вytyn teninde qarьnçalar capьşqan kibi oldь, qanь mьjьna hyçym etdi... şimdi hall etiçi diqqatnьn jaqьnlaşdьqьnь hesaвqa alaraq elinden tyşgen taşqa tekrar japьşdь...

* * *

Nefizenin—„sensinmi Xalil, janь keldinmi"—sözlerine:

— Kelmedim... kecyв ketem... Sanatorjaqa tanьşlar kelgende olarqa вardьm. Şimdi aşьqam palit kruжok вar—Xalil вunьnle toqtalmajuв jene sözinde devam etdi:

— Sen kelmejsinmi? Kecen seferde kelmedin kolxoz sijezdinin materjallarьnь işlemekdemiz.

— Bygyn kejfim joq вiraz вaşьm aqьra... evde Mustafa juqlaj, onь rahatsьzlamamaq icyn Merjemni alив jalьqa tyşdim...

— Hajdь Nefize kiçen xajьr men keç qalam, arqadaşlar beklerler...

— Ja o kecyв ketgen kim? Qadьnqa benzetdim?...—Xalil Nefizenin kösterdigi tarafqa baqsa da jalьnьz вir kölge köre вildi. Cynki ajnьn şavlesinde jolnь kirlegen cam aqacьnьn tallarь jolnь alaça kölgenen qaplaqan ediler.

Xalil daha artьq sözge haçet körmedi, qac daqiqa sonra da ajni alaça kölgeler arasьnda qajьв oldь...

Xalilnin jigirmi adьm ögynde soqaq вojь juqarь tьrmaşmaqda olqan kölge ketdikçe adьmlarьnь sьqlaşdьra, qajdadьr, nicyndir aşьqa edi...

Onьn elindeki taş... tekrar tyşdi...

Mustafa şimdi kørgenlerinden bir şej anlaв olamaj, Xalil; Nafizeniң janьna bile jaqьnlaşmadan, artьqac bir søz søjlemeden, bøjle tena vaqьtda deniz janьnda Nefizeni køryв onьң bekledigi kiвi nicyn Xalilni kørgeni kiвi onьң bojnьna atьlьв da вaşьna kelgenlerni, evden quvulqanьnь ajtmadь... Nicyn Nefize bir-eki saat øziniң, ystine en cirkef søzlernen hyçym etyвde de onь tahqir etgen Mystafa icyn Xalilge: „Mustafa evde juqlaj, onь rahatsьzlamamaq icyn“... søzle-rinen Xalilge jalan ajtdi... mьna вytyn вunlar Mustafanьң mьjьnь kemirmekde... Her şej onьң bekldieginiң aksine oluв kecdi... Onьң elindeki taş tekrar tyşdi...

Mustafada ekinçi bir tyrlenyv, tyşynçe pejda oldь... O Xalilnen Nefize haqqьnda søjlengenlerniң ançaq bøjle bir rast kelişler yzerine qurulqanь ihtimalьnь ve øziniң adlanqanьnь tyşynmege вaşladь...

Nefizeniң ona—„вaxьtsьz insan qapqannьң tişleri øzini soqqanьnь tujmajsьn“—degenleri xatьrьna kelyв kecdi...

Şimdi ne japaçaq edi?... Nefiseniң janьna вarmaqnь tekrar tyşynse de; o şimdi øz-øzinden utana...Nefizege ne dijeçek lik søzni nasьl вaşlajaçaq edi...on daqiqa evvelsi øziniң køzi øgynde oluв kecgenlerni kørgenden soң nasьl bir viçdanle tekrar Nefizeni tuhmetlet xorlamaqa çesaret eteçek edi...

Mustafa şimdi kørgenlerinden вir şej anlaв olamaj.

Bunlarnen вarabar Mustafanь oqraşdьrqan bir mesele daha olsa, oda—Nefizeniң evge qajtuв qajtmajaçaqь edi.

— Juqlama qьzьm şimdi evge qajtarmьz øz jataqьnda...

Mustafa вu søzlernь ajdьn acьq eşitgeninden olarnьn evge qajtaçaqlarь xususьnda øzinde eminlik tujdi. O evvelçe evge jetişmekni køzge aluв heman javaşdan jøneldi.

Devamь вar.

VKP(b) Qьrьm Oblast Komiteti
Organь, „Jaңь Dynja“ neşrijatь

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA“

IŞÇI KӨJLI QADЬNLARЬ OJLЬQ ŻURNALЬNA

1934

SENESI

ICYN ABUNA QABULЬNA BAŞLANDЬ

ABUNA FIJATЬ:

Jьllьqь	4 r. 80 k.
6 ajlьqь	2 r. 40 k.
3 ajlьqь	1 r. 20 k.
Nusxasь	— r. 40 k.

DIQQATI

Żurnalqa abuna her pocta şu'besinde, sojuz pecat rajon şu'besinde, pocta agentliklerinde, kioskalarda, şeher ve kejde pocta taşьjьçьlarda, içtьmaьj vekillerde jazьlmaq mymkin.

1934 senesi icyn toqtavsьz zurnal ala bilmek icyn abuna jazьlyvnь dekabr ajь icinde jolьna qojьңьz! Vaqtьnda jazьl, toqtavsьz aluvnь temin etiңiz!

Żurnalьmьzь almaqan, oqumaqan hic bir işci, kolxozçь ve emekdar qadьn, qьz qalmamalьdьr!

Redaktorь redaktorlьq hejeti, redaktorlьq hejeti azalarь:
Bekirova R., Çaferova M., Baqqal A.

Симферополь 1-я Гостипография. Упол. Крымлито „А“ № 1681. Заказ № 3895. Тираж 2000 экз.

Fijatь—40 kap.

„QADЬNLЬQ
Sotsjalizm jolьnda"

ŻURNALЬ — OK VKP(b) ORGANЬ— „JANЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Qьrьmda maxsus emekdar qadьnlьq edebijatь olaraq mejdanoqa kelgen ilk bolşevik żurnalьdьr.
Her işci-kolxozçь qadьn, her bir aktif qadьn onьn oqujьçьsь ve jazьçьsь olmalьdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Işci-kolxozçь qadьnlarnьn sijasij, umumij, texnikij bilgilerini artdьraçaq, onlaroqa öz fikir ve anlarьnь artdьrmaoqa jardьm eteçek jaqьn bir arqadaşdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA"

ŻURNALЬ AJDA BIR KERRE CЬQADЬR

ŻURNALOQA ABUNE JAZЬLUV QAJET QOLAJ

Her pocta şu'besinde, her gazeta ve mektyв pocta darqatьçьlarь tarafьndan żurnaloqa abune qabul olunur.

HER SELSOVET, KOLXOZ IDARESI, KOPERATIFLER ŻURNALNЬN DARQATЬLMASЬNA AMELIJ JARDЬM KӨSTERMEKNI BORÇ EDILMELILER.

ABUNE JAZЬLUV FIJATЬ:
Jьllьqь—4 r. 80 k. ▪ 6 ajlьqь—2 r. 40 k., ▪ 3 ajlьqь—1 r. 20 kap. ▪ nusxasь—40 kap.

Adres: Aqmesçid, pocta qutusь № 234. „QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA" żurnalь idaresi.